

INFORMACJA

Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego
w Lublinie

O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO MIASTA LUBLINA za 2018 r.

Lublin, luty 2019 r.

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie	3
II.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	4
III.	Stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez podmioty prowadzące działalność leczniczą	12
IV.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	18
V.	Jakość wody przeznaczonej do spożycia	24
VI.	Stan sanitarny zakładów żywności, żywienia i przedmiotów użytku	24
VII.	Ocena warunków sanitarnych w placówkach oświatowo – wychowawczych	31
VIII.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	36
IX.	Działania realizowane w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	41
X.	Działania realizowane w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	48
XI.	Podsumowanie	55

I. WPROWADZENIE

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Powyższe działania są realizowane przez 87 pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie zatrudnionych w Oddziałach:

- Nadzoru Przeciwepidemicznego,
- Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku,
- Higieny Dzieci i Młodzieży,
- Higieny Komunalnej,
- Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego,
- Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia,

oraz 19 w Oddziale Laboratoryjnym.

Ogółem w PSSE w Lublinie zatrudnionych jest 133 pracowników.

Realizacja przedsięwzięć przyjętych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie jest gwarantem bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańców Lublina.

Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego Miasta Lublin za 2018 r. dokonano na podstawie kontroli przeprowadzonych w ramach zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz pobranych do badań próbek laboratoryjnych wody i żywności, jak również na podstawie zarejestrowanych zgłoszeń chorób zakaźnych i zawodowych a także przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych. Równolegle do działalności kontrolnej w PSSE Lublin, w celu kształtowania wśród mieszkańców Miasta Lublin odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych, prowadzona była działalność oświatowo-zdrowotna.

II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH NA TERENIE MIASTA LUBLINA

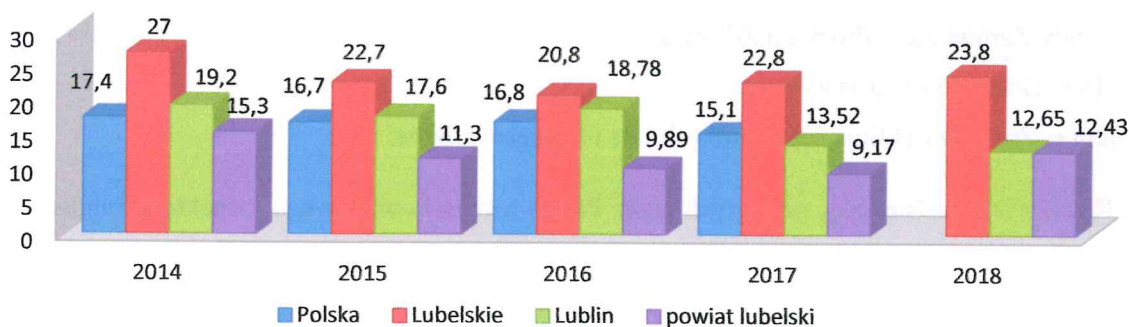
W 2018 r. Oddział Nadzoru Przeciwpidemicznego przeprowadził ogółem 743 kontrole w placówkach ochrony zdrowia oraz 905 wywiadów i dochodzeń epidemiologicznych. Nałożono 17 grzywien w drodze mandatu karnego na sumę 4 500 zł. Wydano ogółem 231 decyzji administracyjnych oraz 130 decyzji płatniczych.

Na dzień 31.12.2018 r. Oddział Nadzoru Przeciwpidemicznego posiadał pod nadzorem 1069 obiektów ochrony zdrowia, z czego 943 obiekty na terenie miasta Lublin.

1. Zachorowalność na grypę i infekcje grypopodobne.

Na terenie miasta Lublin w 2018 r. wystąpił niewielki wzrost zachorowań w zakresie grypy i infekcji grypopodobnych ogółem - zarejestrowano 36 545 przypadków. Zgłoszono 73 przypadki potwierdzone zgodnie z „definicjami przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego”. Zarejestrowano 2 ogniska epidemiczne w placówkach szpitalnych wywołane przez wirus grypy typu B, 1 ognisko wywołane przez wirus grypy typu AH1N1 oraz 1 ognisko zachorowań o objawach grypopodobnych.

2. Zachorowalność na gruźlicę.

Wykres 1. Sytuacja epidemiologiczna gruźlicy na terenie miasta Lublin, powiatu lubelskiego, województwa lubelskiego i Polski (zapadalność na 100 tys. mieszkańców w latach 2009 – 2018). Opracowano na podstawie danych publikowanych przez Instytut Chorób Płuc i Gruźlicy w Warszawie oraz danych własnych; obecnie brak oficjalnych danych dotyczących Polski w 2018 r.

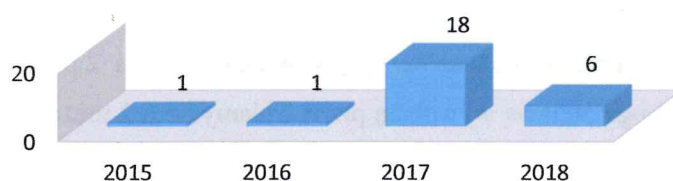
W 2018 r. na terenie Lublina wystąpił niewielki spadek zachorowań na gruźlicę w stosunku do roku poprzedniego - zgłoszono 43 przypadki (współczynnik zapadalności 12,65/100 tys.). Wśród postaci klinicznych najczęściej występowała gruźlica płuc, odnotowano 32 przypadki gruźlicy płuc w okresie prątkowania. Z otoczenia chorych objęto nadzorem 23 osoby. Nie wydano decyzji administracyjnych nakazujących poddanie się leczeniu gruźlicy oraz nadzorowi epidemiologicznemu.

3. Zachorowalność na wirusowe zapalenie wątroby

W 2018 r. na terenie miasta Lublin zarejestrowano 2 zachorowania na WZW typu B przewlekłe. Szczepieniami ochronnymi przeciwko tej chorobie, zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień

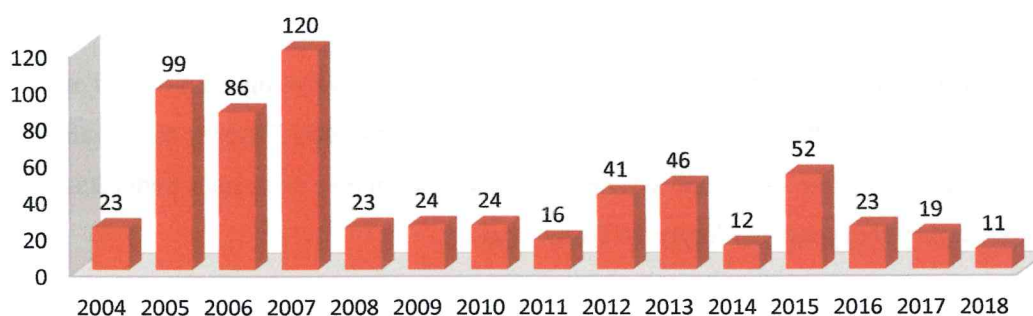
Ochronnych objęto 1 osobę z otoczenia chorych. Nie zarejestrowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B ostre.

W 2018 r. zarejestrowano 6 przypadków WZW typu A na terenie miasta Lublin - znaczny spadek w porównaniu z rokiem ubiegłym. Zachorowania dotyczyły 6 mężczyzn w wieku 17-56 lat. Zgodnie z informacjami podanymi w wywiadach epidemiologicznych ww. osoby mogły być narażone na zakażenie w styczności z osobą chorą na WZW typu A, kontakcie homoseksualnym (MSM), spożywaniu posiłków w różnych barach na terenie województwa lubelskiego i województwa śląskiego. Ponadto zgłoszono 3 ogniska wystąpienia zachorowań na WZW typu A wśród mężczyzn (w wieku 21-50 lat), najprawdopodobniej do zakażenia doszło na drodze kontaktowej w wyniku braku zachowania zasad higieny osobistej.

Wykres 2. Sytuacja epidemiologiczna WZW typu A na terenie miasta Lublin w latach 2015–2018

Od roku 2015 obserwujemy stopniowy spadek liczby zachorowań na WZW typu C. W 2018 r. zarejestrowano 11 zachorowań. Większość przypadków dotyczyła grupy wiekowej 30-75 lat. Szczepieniami ochronnymi przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych, objęto 5 osób spośród chorych.

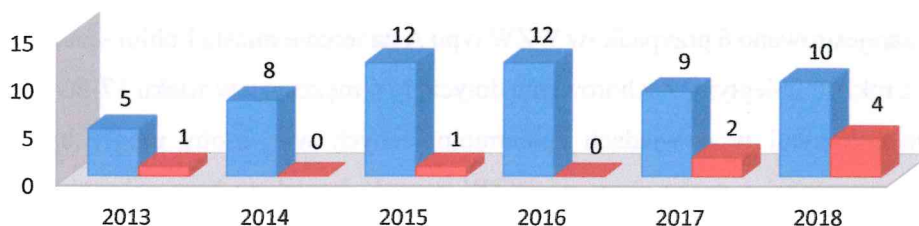

Wykres 3. Sytuacja epidemiologiczna WZW typu C na terenie miasta Lublin w latach 2004 – 2018

4. Dane o zarejestrowanych przypadkach zakażonych HIV i chorych na AIDS

W 2018 r. zanotowano wzrost ilości przypadków zakażenia HIV w stosunku do roku poprzedniego. W minionym roku zarejestrowano 16 przypadków zakażenia HIV u 14 mężczyzn w wieku 24-42 lat i u 2 kobiet w wieku 37 lat i 57 lat oraz 1 przypadek zachorowania na AIDS u mężczyzny w wieku 41 lat. W 2017 r. zarejestrowano 7 przypadków zakażenia HIV oraz 1 przypadek zachorowania na AIDS.

5. Dane o zarejestrowanych przypadkach chorób przenoszonych drogą płciową

Wykres 4. Sytuacja epidemiologiczna kiły na terenie miasta Lublin w latach 2013-2018 (mężczyźni- kolor niebieski; kobiety- kolor czerwony).

W 2018 r. na terenie Lublina zarejestrowano 14 przypadków zachorowań na kiłę u 10 mężczyzn w przedziale wiekowym 27-73 lata i u 4 kobiet w przedziale wiekowym 29-58 lata. Zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na rzeżączkę u mężczyzny w wieku 33 lata i 2 przypadki zachorowania na chorobę przenoszoną drogą płciową wywołaną przez Chlamydie u 2 mężczyzn w wieku 26 i 28 lat.

6. Ogniska zachorowań na choroby przenoszone drogą pokarmową

W 2018 r. na terenie Lublina zarejestrowano 10 ognisk przenoszonych drogą pokarmową, które wystąpiły w domach prywatnych, w jednym z domów pomocy społecznej w Lublinie, bursie szkolnej w Lublinie, w jednym z hoteli w Lublinie oraz na wycieczce w Albanii. W 3 ogniskach czynnikiem etiologicznym była *Salmonella Enteritidis*, w 3 ogniskach czynnikiem etiologicznym był *Hepatitis A*, w 2 ogniskach czynnikiem etiologicznym był *Norowirus*, natomiast w 2 ogniskach (DPS oraz wycieczka do Albanii) nie wykryto czynnika etiologicznego. We wszystkich ww. ogniskach zachorowały łącznie 92 osoby. W grudniu 2018 r. zarejestrowano ognisko wśród uczestników „Zimowych Mistrzostw Polski Seniorów, Młodzieżowców i Juniorów” którzy mieszkali w jednym z hoteli w Lublinie, gdzie u 29 osób wystąpiły objawy chorobowe w postaci nudności, wymiotów i biegunki (wykryto czynnik etiologiczny- *Norowirus*).

7. Ogniska szpitalne zachorowań na choroby przenoszone drogą pokarmową

Placówki leczenia stacjonarnego na terenie Lublina zgłosiły w 2018 r. (podobna sytuacja wystąpiła w 2017 r.) do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie 2 ogniska szpitalne zakażeń przewodu pokarmowego wywołane przez czynniki wirusowe, w których zidentyfikowano czynnik etiologiczny – *Norowirus*. Ponadto w roku sprawozdawczym zgłoszono z placówek leczenia zamkniętego 8 ognisk epidemicznych zakażeń przewodu pokarmowego, w których zidentyfikowano czynnik etiologiczny bakteryjny *Clostridium difficile* – ogniska wystąpiły w 5 placówkach szpitalnych.

8. Zakażenia i zachorowania przenoszone drogą pokarmową (z uwzględnieniem uczestników zatruc zbiorowych).

W 2018 r. na terenie miasta Lublin zarejestrowano 713 przypadków biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (znaczny wzrost liczby zachorowań w stosunku do roku poprzedniego), w tym 331 zachorowań odnotowano u dzieci do lat 2. W 2018 r. zarejestrowano 311 przypadków zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci poniżej 2 roku życia (wzrost liczby zachorowań w porównaniu do ubiegłego roku).

Ponadto zarejestrowano 71 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami *Salmonella*. W latach 2017-2018 nie zarejestrowano przypadków duru brzuszego, durów rzekomych i czerwoni.

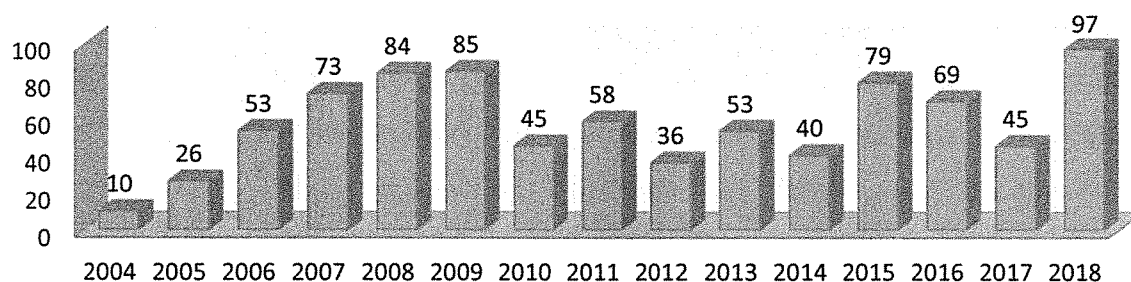
9. Zachorowania na inwazyjne choroby wywołane przez *Neisseria meningitidis* i *Streptococcus pneumoniae*

Na terenie miasta Lublin w 2018 r. zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową – 1 posocznicę wywołaną przez *Neisseria meningitidis* typ B u 11 - miesięcznego dziecka płci męskiej oraz 1 przypadek posocznicy i zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych wywołany przez *Neisseria meningitidis* typ C u 17-letniej dziewczyny.

W 2018 r. zarejestrowano 2 przypadki posocznicy wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* oraz 2 przypadki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych wywołanego przez ten patogen.

10. Zachorowania na boreliozę.

W 2018 r. zanotowano znaczny wzrost zachorowań na boreliozę - zarejestrowano 97 przypadków, w tym 57 kobiet i 40 mężczyzn. Najwięcej zachorowań wystąpiło u osób po 40 roku życia, zachorowania u dzieci rejestrowano sporadycznie.

Wykres 5. Sytuacja epidemiologiczna boreliozy na terenie miasta Lublin w latach 2004 – 2018.

11. Zachorowania na choroby wirusowe (różyczka, świnka, ospa wietrzna).

Wśród wirusowych chorób zakaźnych wieku dziecięcego w 2018 r., na terenie miasta Lublin zarejestrowano 1 podejrzenie zachorowania na różyczkę u kobiety w wieku 50 lat. W związku z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, do Laboratorium NIZP-PZH w czerwcu 2018 r. przesłano materiał do badań wirusologicznych w kierunku różyczki w celu izolacji wirusa (wynik badania ujemny). Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lublinie w 2017 r. i 2018 r.

przekazywała drogą elektroniczną wytyczne NIZP-PZH w Warszawie do placówek leczenia zamkniętego i otwartego z terenu miasta Lublin oraz powiatu lubelskiego. Dokumenty związane były z usprawnieniem nadzoru nad tymi chorobami i przeprowadzaniem badań laboratoryjnych, celem potwierdzenia lub wykluczenia odry lub różyczki.

W 2018 r. na terenie Lublina zarejestrowano 3 zachorowania na odrę u osób podlegających nadzorowi epidemiologicznemu prowadzonemu przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie zgodnie z właściwością terenową. W grudniu 2018r. zgłoszono 2 podejrzenia odry, które zostały potwierdzone w styczniu 2019 r. przez NIZP-PZH w Warszawie. W 2017 r. na terenie Lublina nie rejestrowano zachorowań na odrę, zgłoszono 1 podejrzenie, które zostało przekwalifikowane na podejrzenie różyczki przez lekarza chorób zakaźnych.

W 2018 r. zarejestrowano spadek zachorowań na świnkę, zgłoszono 4 przypadki zachorowań. W 2018 r. odnotowano także spadek zachorowań na ospę wietrzną - zarejestrowano 900 przypadków.

12. Narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień.

W 2018 r. do szczepień p/wściekliznie zostało zakwalifikowanych 36 osób, które uległy pokąsaniu lub miały kontakt ze zwierzęciem nieznanego pochodzenia podejrzanym o wściekliznę na terenie miasta Lublin. Ponadto zarejestrowano 46 pokąsań lub osób, które miały kontakt ze zwierzęciem dostępnym do badania bądź obserwacji (odłowionym, szczepionym w przypadku części psów i kotów, itp.), do których doszło na terenie Lublina, a osoby te nie zostały zakwalifikowane do szczepień p/wściekliznie.

13. Choroby występujące sporadycznie lub zawlekane z innych stref klimatycznych

W 2018 r. zarejestrowano 2 przypadki zatrucia pestycydami u kobiet w wieku 36 lat i 46 lat, nie rejestrowano zatruc grzybami. Ponadto w 2018 r. zarejestrowano: 1 przypadek legionelozy (prawdopodobne źródło zakażenia - instalacja wody ciepłej w mieszkaniu chorej), 1 przypadek kleszczowego zapalenia mózgu, 1 przypadek malarii, 1 przypadek zakażenia inwazyjnego zakażenia *Haemophilus influenzae*, 1 przypadek lambliozy oraz 1 przypadek botulizmu.

14. Dane o zarejestrowanych zgonach z powodu zakażeń i chorób zakaźnych

W 2018 r. zgłoszono 10 przypadków zgonów z powodu zakażeń i chorób zakaźnych: 3 zgony z powodu gruźlicy płuc, 1 zgon z powodu pneumokokowego zapalenia opon mózgowych, 1 zgon z powodu nieokreślonego zapalenia płuc, 1 zgon z powodu choroby inne nieokreślone miejscowe zakażenie skóry i tkanki podskórnej, posocznica wywołana przez paciorkowce z grupy A, 1 zgon z powodu zapalenia płuc bakteryjnego, 1 zgon z powodu grypy z zapaleniem płuc wywołanego zidentyfikowanym wirusem grypy, 1 zgon z powodu posocznicy nie określonej oraz 1 zgon z powodu ostrej posocznicy meningokokowej.

	Jednostka chorobowa		Liczba przypadków		Współczynnik	
			2017	2018	2017	2018
1	2		3	4	5	6
1	Cholera					
2	Dur brzuszny					
3	Dury rzekome A, B, C					
4	Salmoneloza	zatrucie pokarmowe	73	71	21,45	20,89
5		Posocznica	1	0	0,29	0
6		inne zakażenie pozajelitowe				
7	Czerwonka bakteryjna (szigeloza)					
8	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunko twórczą				
9		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną				
10		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO				
11		wywołane przez <i>Campylobacter</i>	1	0	0,29	0
12		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub				
13		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	667	475↓	196,04	139,78
14		inne określone	0	3	0	0,88
15		nie określone	0	5	0	1,47
16	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		0	2	0	0,59
17	Inne Bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)	Gronkowcowe				
18		jadem kielbasianym (botulizm)	0	1	0	0,29
19		wywołane przez <i>Cl. perfringens</i>				
20		inne określone				
21		nie określone				
22	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2					
23	Lamblioza (giardioza)		0	1	0	0,29
24	Kryptosporidioza					
25	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rota wirusy	221	320↑	64,96	94,17
26		wywołane przez noro wirusy	78	64↓	22,93	18,83
27		inne określone	30	60↑	8,82	17,66
28		nie określone	6	8	1,76	2,35
29	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		183	311↑	176,95	296,19
30	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe bno, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	Ogółem	411	713↑	120,80	209,82
31		w tym u dzieci do lat 2	184	331↑	177,92	315,24
32	Dżuma					
33	Tularemia					
34	Wąglik					
35	Bruceloza: nowe zachorowania					
36	Nosacizna					
37	Leptospiroza					
38	Jersinioza pozajelitowa					
39	Mikobakteriozy - inne i bno		1	1	0,29	0,29
40	Listerioza					
41	Tężec	Ogółem				
42		Noworodków				
43	Błonica					

44	Krzusiec		9	3↓	2,65	0,88
45	Płonica (szkarlatyna)		89	92↑	26,16	27,07
46		Ogółem	2	2	0,59	0,59
47	Choroba meningokokowa, inwazyjna	zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	1	0	0,29
48		Posocznica	2	2	0,59	0,59
49		inna określona i nie określona				
50		Ogółem	5	8↑	1,47	2,35
51	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna	Róża	4	7↑	1,18	2,06
52		zespół wstrząsu toksycznego				
53		gorączka połogowa				
54		inna określona i nie określona	1	1	0,29	0,29
55	Legionelloza	choroba legionistów	0	1	0	0,29
56		gorączka z Pontiac				
57		wrodzona i noworodków				
58	Kiła	Wczesna	2	9↑	0,59	2,25
59		Późna	3	1	0,88	0,29
60		inne postacie kiły i kiła nieokreślona	6	4↓	1,76	1,18
61	Rzeżączka		0	1	0	0,29
62	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie					
63	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie		0	2	0	0,59
64	Borelioza z Lyme		45	97↑	13,23	28,55
65	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)					
66	Dur wysypkowy					
67	Gorączka Q					
68	Gorączka plamista i inne riketsjozy					
69	Poliomyelitis	wywołane dzikim wirusem				
70		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego				
71	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat					
72	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD)				
73		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD)				
74		inne i nie określone				
75	Wścieklizna					
76	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		40	36↓	11,76	10,59
77	Kleszczowe zapalenie mózgu		0	1	0	0,29
78	Inne wirusowe zapalenie mózgu	Opryszczkowe	1	0	0,29	0
79		inne określone				
80		nie określone	0	1	0	0,29
81		w innych chorobach objętych MZ-				
82	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	Enterowirusowe	0	1	0	0,29
83		Opryszczkowe				
84		inne określone i nie określone	4	4	1,18	1,18
85		w innych chorobach objętych MZ-				
86	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna)					
87	Gorączka zachodniego Nilu					
88	Żółta gorączka					
89	Wirusowe	Ebola, Marburg, Lassa				

90	Gorączki krwotoczne	inna określona i nie określona				
91	Choroba wywołana przez hantawirusy					
92	Ospa wietrzna		1314	900↓	386,21	264,85
93	Ospa prawdziwa					
94	Odra		0	3↑	0	0,88
95	Różyczka					
96	Pryszczyca					
97		typu A	18	6↓	5,29	1,77
98		typu B – ostre	0	0	0	0
99	Wirusowe zapalenie wątroby	typu B – przewlekłe	2	2	0,59	0,59
100		typu C	19	11↓	5,58	3,24
101		typu B+C (zakażenie mieszane)				
102		inne i nie określone				
103	AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności		1	1	0,29	0,29
104	Nowo wykryte zakażenia HIV		7	16↑	2,06	4,71
105	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		16	4↓	4,70	1,18
106	Malaria (zimmnica)		0	1	0	0,29
107	Bąblowica (echinokokoza)					
108	Wągrzyca (cysticerkoza)					
109	Włośnica					
110	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna	Ogółem	11	4↓	3,23	1,18
111		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	2	2	0,59	0,59
112		posocznica	9	2↓	2,65	0,59
113		inna określona i nie określona				
114	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zak. <i>E. coli</i>					
115	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna	Ogółem	0	1	0	0,29
116		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu				
117		Posocznica	0	0	0	0
118		inna określona i nie określona	0	1	0	0,29
119	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-				
120		inne określone	0	1	0	0,29
121		inne, nie określone	0	0	0	0
122	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		0	2	0	0,59
123	Zapalenie mózgu inne i nie określone		0	1	0	0,29
124	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi					
125	Grypa	Ogółem	75	73	22,04	21,48
126		Dzieci do lat 14	11	20↑	3,23	5,89
127	Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona				
128		inne określone i nie określone				
129	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	Toksoplazmoza				
130		Listerioza				
131		inne określone i nie określone				
132	SARS – Zespół ostrej niewydolności oddechowej					
133	Zatrucia pestycydami – ostre		0	2	0	0,59
134	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm	ryby, skorupiaki i inne produkty morza				
135		Grzyby	3	0	0,88	0

136		jagody i inne części roślin				
137	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie	Miko toksyny				
138		Dioksyny				
139		polichlorowane bifenyle				
140		inne określone i nie określone				
Liczba ludności zamieszkującej miasto Lublin 339 811 (dane statystyczne wg GUS na dzień 30.06.2018 r.), liczba dzieci do lat 2 - 10500 (dane statystyczne wg GUS na dzień 31.12.2017 r.)						

Tabela nr 2. Sytuacja epidemiologiczna za 2018 r. – miasto Lublin (ilość przypadków oraz współczynnik na 100 tys. mieszkańców)

III. STAN SANITARNY POMIESZCZEŃ I URZĄDZEŃ WYKORZYSTYWANYCH PRZY UDZIELANIU ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH PRZEZ PODMIOTY PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

1. Zakłady lecznicze ogółem

Na terenie miasta Lublin w 2018 r. w 54 spośród 201 skontrolowanych obiektów (w tym, w 8 szpitalach) stwierdzono zły stan sanitarny i/lub sanitarno-techniczny. Na negatywną ocenę placówek, zarówno szpitalnych, jak i ambulatoryjnych, miały wpływ następujące nieprawidłowości m. in.:

1. dotyczy zakładów leczniczych ogółem:

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny (utrudniający lub uniemożliwiający prawidłową dekontaminację) ścian, okładzin ściennych, sufitów, podłóg, okładzin podłogowych, powierzchnie mebli, wyposażenia i armatury sanitarnej; brak gładkiej powierzchni stolarki drzwiowej i futryn;
- brak pomieszczeń przygotowawczych w stacjach dializ;
- niewłaściwa lokalizacja pomieszczeń rehabilitacji – brak dostępności dla osób niepełnosprawnych, w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- brak w pracowni badań endoskopowych pokoju ze stanowiskiem wybudzeniowym dla pobytu pacjenta po badaniu wykonywanym w znieczuleniu,
- niewłaściwe prowadzenie procesów dekontaminacji: brak preparatów dezynfekcyjnych bądź preparaty z nieaktualną datą ważności; brak zapewnienia skuteczności sterylizacji narzędzi medycznych wielokrotnego użytku; brak właściwej dokumentacji kontroli cykli sterylizacji za pomocą wskaźników chemicznych w formie rejestru; zbyt mała częstotliwość przeprowadzania kontroli wewnętrznej w zakresie skuteczności sterylizacji za pomocą testów biologicznych;
- nieprawidłowe przechowywanie sprzętu medycznego - bez opakowania, bądź z nieaktualną datą ważności;
- niewłaściwe postępowanie z odpadami medycznymi w przychodni: niewłaściwe oznakowanie pojemników i worków, magazynowanie w niewłaściwej temperaturze, brak zabezpieczenia urządzenia chłodniczego przed dostępem osób nieupoważnionych;

- brak opracowanej i/lub wdrożonej procedury kontroli wewnętrznej, brak opracowanych procedur higieniczno-sanitarnych;
- niedopełnienie obowiązku zgłoszenia przez lekarza wystąpienia choroby zakaźnej w ciągu 24 godzin Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Lublinie.

2. dotyczy wyłącznie placówek szpitalnych:

- brak wydzielonych stosownych pomieszczeń w blokach operacyjnych: śluzy dla pacjenta; śluzy materiałowej; pomieszczeń przygotowania personelu, pomieszczeń przygotowania pacjenta, magazynu bielizny czystej, pomieszczenia porządkowego oraz odpowiednio zorganizowanych śluz szatniowych, przez które przechodzi personel,
- brak zapewnienia układu pomieszczeń bloku operacyjnego umożliwiającego zachowanie zasady rozdziału personelu, pacjentów i materiału czystego od brudnego materiału zużytego, brudnych narzędzi, brudnej bielizny i odpadów pooperacyjnych;
- brak wydzielonych gabinetów diagnostyczno-zabiegowych oraz punktów pielęgniarских i/lub pokoi przygotowawczych pielęgniarских w oddziałach;
- brak zapewnienia w oddziale położniczym pokoi przeznaczonych maksymalnie dla dwóch matek i dwóch noworodków z możliwością wstawienia trzeciego łóżeczka dla noworodka;
- brak wyodrębnionych lub prawidłowo wyposażonych izolatek w oddziałach dziecięcych oraz w oddziale intensywnej terapii (w tym: brak śluzy umywalkowo-fartuchowej, brak baterii uruchamianej bez kontaktu z dłonią i dozownika na preparat dezynfekcyjny w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym);
- brak wydzielonych lub odpowiednio wyposażonych pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w oddziałach, w tym pomieszczeń wyposażonych dodatkowo w natrysk, dostosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- brak wydzielonego pomieszczenia brudownika w oddziale; brak w brudownikach płuczek dezynfektorów lub urządzeń do dekontaminacji oraz utylizacji wkładów jednorazowych wraz z zawartością oraz wentylacji mechanicznej wyciągowej; wykorzystywanie brudownika wspólnego z pomieszczeniem porządkowym również jako pomieszczenia służącego do magazynowania odpadów medycznych;
- brak zlewu z baterią w pomieszczeniu porządkowym; brak zlewu z baterią oraz brak umywalki w brudownikach wspólnych z pomieszczeniem porządkowym;
- brak w pokojach łóżkowych umywalk do mycia rąk;
- brak urządzeń umożliwiających kontakt pacjenta z odwiedzającym w oddziale chorób płuc i gruźlicy;

- brak zapewnienia odstępów pomiędzy łózkami w pokojach łózkowych, umożliwiających swobodny dostęp do pacjentów z trzech stron, w tym dwóch dłuższych;
- brak zapewnienia szerokości drzwi w pokojach łózkowych umożliwiających ruch pacjentów na łózkach;
- brak zapewnienia w izbie przyjęć wózka- wanny w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym, przystosowanym dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- sposób postępowania z odpadami medycznymi nie zapobiegający wtórnej kontaminacji pomieszczeń i wyposażenia;
- brak zapewnienia wejścia do oddziału chorób zakaźnych / oddziału chorób płuc i gruźlicy prowadzącego przez służę umywalkowo-fartuchową, umożliwiającą transport pacjenta na łóżku bez możliwości równoczesnego otwarcia drzwi wewnętrznych lub inny system zapobiegania przenikania powietrza z oddziału na zewnątrz;
- brak zapewnienia pomieszczenia higieniczno-sanitarnego wyposażonego dodatkowo w natrysk dla rodziców lub opiekunów dziecka;
- brak zapewnienia w gabinecie badań dolnego odcinka przewodu pokarmowego bezpośredniego połączenia z pomieszczeniem higieniczno-sanitarnym wyposażonym dodatkowo w bidet;

3. dotyczy świadczeniodawców wykonujących szczepienia ochronne w ramach Programu Szczepień Ochronnych

- brak adnotacji w kartach uodpornienia dotyczących powiadomienia o przypadającym szczepieniu ochronnym; brak wpisu w „rejestrze przychodów i rozchodów kart uodpornienia” o przekazaniu karty uodpornienia dziecka za pokwitowaniem nowemu świadczeniodawcy przeprowadzającemu obowiązkowe szczepienia zdrowotne;
- wydanie karty uodpornienia do rąk własnych osobie nieuprawnionej do jej odbioru bądź nowemu świadczeniodawcy realizującemu obowiązkowe szczepienia ochronne bez pokwitowania jej odbioru;
- brak zachowanego rozdziału czasowego przyjęć dzieci zdrowych;
- niedopełnienie obowiązku zgłoszenia przez lekarza wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego w ciągu 24 godzin Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Lublinie;
- wykonanie szczepienia ochronnego niezgodnie z Programem Szczepień Ochronnych;
- brak rejestru przychodów i rozchodów preparatów szczepionkowych bądź nieprawidłowo prowadzony w/w rejestr;

- brak zaświadczenia o przeprowadzonym lekarskim badaniu kwalifikacyjnym ze wskazaniem daty i godziny przeprowadzonego badania;
- niski poziom uodpornienia dzieci i młodzieży.

1.1. Szpitale

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie w 2018 r. posiadał pod nadzorem 270 jednostek organizacyjnych w 16 placówkach prowadzących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne całodobowe szpitalne świadczenia zdrowotne na terenie miasta Lublin (w tym 3 szpitale jednodniowe).

W okresie sprawozdawczym skontrolowano 158 jednostek organizacyjnych spośród 270. W 45 jednostkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny i/lub sanitarno-techniczny.

1.2. Hospicja

W 2018 r. nie prowadzono kontroli w podmiotach prowadzących działalność w zakresie stacjonarnej opieki hospicyjnej.

1.3. Zakłady lecznicze, w których udzielane są ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Na 540 obiektów, w których na terenie Lublina wykonywano działalność leczniczą ambulatoryjną w ramach zakładów leczniczych, skontrolowano 188 placówek. W 46 przypadkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny i/lub sanitarno-techniczny.

2. Działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe

2.1. Indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i grupowe praktyki lekarskie

W 2018 r. na 189 tego typu praktyk zawodowych znajdujących się w ewidencji skontrolowano 41 – w 6 przypadkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny i/lub sanitarno-techniczny.

2.2. Indywidualne praktyki lekarzy dentystów, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów i grupowe praktyki lekarzy dentystów

W 2018 r. skontrolowano 101 praktyk zawodowych dentystycznych na 194 znajdujących się w ewidencji - w 29 przypadkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny i/lub sanitarno-techniczny.

2.3. Grupowe praktyki pielęgniarek i położnych

W 2018 r. nie prowadzono kontroli w znajdującej się w ewidencji, praktyce zawodowej pielęgniarek i położnych.

Ogółem w praktykach zawodowych, na negatywną ocenę placówek miały wpływ następujące nieprawidłowości:

- nieprawidłowe warunki prowadzenia procesu sterylizacji: brak odcinka (blatu) materiałów sterylnych), stanowisko higieny rąk zlokalizowane w blacie roboczym sterylizatorni;
- nieprawidłowe oznakowanie pojemników do gromadzenia odpadów medycznych;
- niewłaściwe prowadzenie procesów dekontaminacji: brak preparatu do dezynfekcji powierzchni i preparaty dezynfekcyjne z nieaktualnymi datami ważności; brak dat sterylizacji na pakietach i przekroczone daty ważności sterylizacji pakietów z narzędziami medycznymi wielokrotnego użytku, brak rejestracji czasu pracy lampy bakteriobójczej;
- brak opracowanej i/lub wdrożonej procedury kontroli wewnętrznej;
- zbyt mała częstotliwość przeprowadzania kontroli wewnętrznej w zakresie skuteczności sterylizacji za pomocą testów biologicznych.

Ocena placówek w zakresie prawidłowości procedur dekontaminacji i postępowania ze sprzętem medycznym.

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2018 r. na terenie miasta Lublin, w większości kontrolowanych obiektów stwierdzono właściwe zaopatrzenie placówek ochrony zdrowia w preparaty dezynfekcyjne oraz przestrzeganie procedur dekontaminacji narzędzi i sprzętu medycznego wielokrotnego użytku: aktualne daty sterylizacji na kontrolowanych pakietach ze sterylnymi narzędziami wielokrotnego użytku, szczelnie zamykane pojemniki do transportu narzędzi medycznych oraz prawidłowe warunki przechowywania sterylnego sprzętu medycznego. W placówkach, w których świadczone są usługi stomatologiczne w większości stwierdzano prawidłowe zaopatrzenie w sprzęt stomatologiczny. Sporadycznie stwierdzano w placówkach ambulatoryjnych niewłaściwe prowadzenie procesów dekontaminacji: brak preparatu do dezynfekcji powierzchni skażonej materiałem organicznym, brak preparatu do dezynfekcji powierzchni i preparaty dezynfekcyjne z nieaktualnymi datami ważności; preparat do dezynfekcji rąk bez etykiety z nazwą preparatu i datą ważności; preparat do dezynfekcji powierzchni z nieaktualną datą ważności; brak dat sterylizacji na pakietach i przekroczone daty ważności sterylizacji pakietów z narzędziami medycznymi wielokrotnego użytku; nieprawidłowe przechowywanie sprzętu medycznego (zestaw do resuscytacji, tym rurki ustno-gardłowe - bez opakowania, bądź z nieaktualną datą ważności); brak rejestracji czasu pracy lampy bakteriobójczej. Powyższe nieprawidłowości zostały niezwłocznie usunięte przez osoby kontrolowane, bez konieczności wydania decyzji. Usunięcie nieprawidłowości zostało potwierdzone w toku przeprowadzonych kontroli sprawdzających.

Proces sterylizacji narzędzi i sprzętu medycznego przeprowadza się w lecznictwie otwartym w autoklawach umieszczonych w gabinetach specjalistycznych (stanowiska sterylizacji gabinetowej) lub w wydzielonych pomieszczeniach do sterylizacji oraz na podstawie zawartej umowy z placówką posiadającą centralną sterylizatornię (w większości z placówkami szpitalnymi). Na terenie Lublina

placówki ambulatoryjne posiadają łącznie 453 sterylizatory parowe (177 w podmiotach leczniczych i 276 w praktykach zawodowych).

W 2018 r. w Oddziale Laboratoryjnym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie przeprowadzono 791 biologicznych testów kontroli sterylizacji na zlecenie placówek posiadających sterylizatory parowe w ramach prowadzonej przez te placówki kontroli wewnętrznej. W części kontrolowanych placówek stwierdzano zbyt małą częstotliwość przeprowadzania kontroli wewnętrznej w zakresie skuteczności sterylizacji za pomocą testów biologicznych – prawidłowe postępowanie nakazywano w drodze decyzji administracyjnych. Poza okresową kontrolą biologiczną, procesy sterylizacji prowadzone w placówkach podlegają kontroli wewnętrznej za pomocą testów kontroli chemicznej oraz rejestracji parametrów fizycznych sterylizacji.

W związku z opracowanymi przez Stowarzyszenia Ekspertów „Ogólnymi wytycznymi dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia”. (opracowanie- październik 2017 r.), podczas bieżących kontroli w podległych placówkach, informowano o konieczności wdrażania w codziennej pracy zawartych w nich wytycznych.

W placówkach lecznictwa zamkniętego na terenie miasta Lublin procesy sterylizacji przeprowadzane są w centralnych sterylizatorniach (Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1, ul. Staszica 16; Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 4, ul. Jaczewskiego 8; Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki im. Jana Bożego, ul. Herberta 21; Uniwersytecki Szpital Dziecięcy, ul. Prof. A. Gębali 6; Wojewódzki Szpital Specjalistyczny al. Kraśnicka 100; ŻAGIEL-MED Sp. z o. o., ul. Tetmajera 21), w sterylizatorniach lokalnych lub na podstawie umowy zawartej z placówką posiadającą centralną sterylizatornię.

W 2018 r. w ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego pobrano 81 próbek wody ciepłej w kierunku *Legionella* sp. z 11 szpitali. Wyniki badań próbek wody wykazały obecność bakterii *Legionella* sp. powyżej wartości dopuszczalnej w 2 szpitalach: w jednym w stopniu skażenia instalacji wody ciepłej na poziomie wysokim w 4 próbkach oraz na poziomie średnim w 1 próbce, w drugim w stopniu skażenia instalacji wody ciepłej na poziomie średnim w 4 próbkach.

Szpitala zobligowane były również do wykonywania badań jakości wody w kierunku bakterii *Legionella* sp. w ramach kontroli wewnętrznej. Łącznie zbadano 167 próbek wody w 12 placówkach. Zakwestionowano 35 próbek (w stopniu skażenia na poziomie bardzo wysokim -3 próbki, w stopniu skażenia na poziomie wysokim - 10 próbek, na poziomie średnim - 22 próbki). Przekroczenie parametru *Legionella* sp. stwierdzono w 6 szpitalach.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Pływalnie

Nadzór nad pływalniami prowadzony jest w oparciu o analizę jakości mikrobiologicznej wody i fizykochemicznej oraz ocenę stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń pływalni. W 2018 r. skontrolowano 14 pływalni, przeprowadzono 24 kontrole. Pobrano do badań 129 próbek wody basenowej. Jakość wody została zakwestionowana w 28 próbkach. Podczas kontroli pomieszczeń pływalni nieprawidłowości stwierdzono w 5 obiektach, w związku z tym wydano 4 decyzje administracyjne, z czego 3 decyzje wykonano, jedna jest w toku.

Tereny rekreacyjne

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajduje się 1 teren rekreacyjny, którego kontrolę przeprowadzono głównie pod kątem czystości sanitariatów oraz gospodarki odpadami. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podczas sezonu letniego skontrolowano piaskownice i place zabaw znajdujące się w zasobach 12 spółdzielni mieszkaniowych. Kontrolą objęto 45 placów zabaw i 54 piaskownice. Kontrole zostały przeprowadzone przy współudziale pracowników Straży Miejskiej Miasta Lublin. Na 3 placach zabaw stwierdzono usterki techniczne, nie stwierdzono natomiast nieprawidłowości sanitarnych.

Ośrodki wypoczynkowe

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajduje się 5 ośrodków wypoczynkowych zlokalizowanych nad Zalewem Zemborzyckim w Lublinie.

W 2018 r. kontrolą objęto wszystkie ośrodki. Stan sanitarny nie budził zastrzeżeń. Tereny były uporządkowane, zapewniono kosze na odpady komunalne, dla wypoczywających udostępniono toalety ogólnodostępne. Zagospodarowanie rekreacyjne terenów wokół Zalewu Zemborzyckiego w Lublinie w sezonie letnim 2018 r. nie uległo zmianie.

Kąpieliska

W sezonie letnim 2018 r. nad Zalewem Zemborzyckim w Lublinie zorganizowane były 2 kąpieliska powołane Uchwałą Nr 1099/XLIII/2018 Rady Miasta Lublin z dnia 26 kwietnia 2018 r. Organizatorem kąpielisk był Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Bystrzyca” w Lublinie Sp. z o. o. ul. Filaretów 44 w Lublinie. Sezon kąpielowy trwał od 23.06.2018 r. do 02.09.2018 r.

Przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego przeprowadzono 2 kontrole sanitarne kąpielisk. Na terenie jednego stwierdzono usterki techniczne. Wykonanie działań naprawczych zaplanowane jest przed sezonem kąpielowym 2019 r.

Podczas trwania sezonu letniego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wydał 4 oceny o przydatności i 2 oceny o nieprzydatności wody z kąpieliska „Słoneczny Wrotków”. Zakaz

kąpiele obowiązywał od 03.08.2018 r. do 09.08.2018 r. oraz od 16.08.2018 r. do 02.09.2018 r. Jakość wody w kąpielisku zakwestionowano w związku z negatywną oceną wizualną wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wydał 4 oceny o przydatności wody z kąpieliska „Marina”. Jakość wody w kąpielisku nie była zakwestionowana.

W 2018 r. łącznie przeprowadzono 4 kontrole sanitarne kąpielisk.

Zakłady fryzjerskie

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajduje się 364 zakłady fryzjerskie. W 2018 r. skontrolowano 84 obiekty, łącznie przeprowadzając 92 kontrole. Nieprawidłowości sanitarno-higieniczne stwierdzono w 8 obiektach, w wyniku czego nałożono 7 grzywn w drodze mandatu karnego.

Zakłady kosmetyczne

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem znajduje się 260 zakładów kosmetycznych. W 2018 r. kontrole sanitarne zostały przeprowadzone w 55 obiektach. Łącznie przeprowadzono 56 kontroli.

Zły stan sanitarno-higieniczny stwierdzono w 9 obiektach, wydano 1 decyzję administracyjną, a w 8 obiektach nieprawidłowości usunięto przed wszczęciem postępowania.

Zakłady fryzjersko - kosmetyczne

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem znajdują się 102 zakłady fryzjersko- kosmetyczne. W 2018 r. kontrolą objęto 21 obiektów. Łącznie przeprowadzono 22 kontrole zakładów fryzjersko - kosmetycznych. Nieprawidłowości sanitarno-higieniczne stwierdzono w 3 obiektach.

Gabinety tatuażu

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem znajduje się 21 obiektów, w 2018 r. skontrolowano 6. W tej grupie obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości. Stan sanitarno-higieniczny gabinetów tatuażu dotychczas kontrolowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie jest dobry.

Stan sanitarno-techniczny zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu ulega systematycznej poprawie. W obiektach tych wykonywane są okresowe remonty, a sprzęt wykorzystywany do zabiegów podlega regularnej wymianie. Obserwuje się wzrost świadomości klientów wymuszający podnoszenie standardów świadczonych usług.

W 2018 r. podczas kontroli rozdawane były plany higieny salonów kosmetycznych, fryzjerskich i gabinetów tatuażu oraz broszury informujące o zapobieganiu zakażeniom HCV w ramach projektu SWISS CONTRIBUTION.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lublinie organizowała również szkolenia dla pracowników zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, salonów tatuażu i osób pracujących w zakładach odnowy biologicznej.

Zakłady odnowy biologicznej

Pod nadzorem PPIS w Lublinie znajdują się 64 obiekty. W 2018 r. skontrolowano 19 zakładów odnowy biologicznej. Łącznie przeprowadzono 20 kontroli. Nieprawidłowości zostały stwierdzone w 1 obiekcie i dotyczyły uchybień technicznych oraz braku do wglądu w trakcie kontroli stosownych dokumentów.

Hotele

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem znajduje się 31 hoteli, spośród których skontrolowano 11. Łącznie przeprowadzono w nich 12 kontroli. W 3 obiektach stwierdzono nieprawidłowości. W związku z powyższym wydano 3 decyzje administracyjne.

W 2018 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie informował właścicieli hoteli o obowiązku wykonania badań na obecność bakterii z rodzaju *Legionella* sp. w instalacji wody ciepłej. Z 41 obiektów badania wykonały 34 obiekty. Zakwestionowano wynikami badań wody w 1 obiekcie. Jakość wody została dostosowana do obowiązujących przepisów.

Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie

W tej grupie znajduje się 48 obiektów, z których w 2018 r. skontrolowano 20. Łącznie przeprowadzono 28 kontroli planowych, na wniosek oraz interwencyjnych. Nieprawidłowości stwierdzono w 6 obiektach, zostały wydane 3 decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości oraz zostały nałożone 4 grzywny w drodze mandatu karnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie poinformował właścicieli obiektów świadczących usługi hotelarskie o obowiązku wykonania badań na obecność bakterii z rodzaju *Legionella* sp. w instalacji wody ciepłej. Z 46 obiektów badania wykonało 12. W 1 obiekcie zakwestionowano jakość wody. Podjęte działania wyeliminowały nieprawidłowość.

Ustępy publiczne

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem znajduje się 15 szaletów, wszystkie zostały poddane kontroli w 2018 r. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W 2018 roku remont przeszedł szalet przy ul. Ruskiej 4/6 w Lublinie, który dotychczas był szaletem o najniższym standardzie i najgorszym stanie technicznym.

Dworce autobusowe, busów oraz stanowiska odjazdowe

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem znajduje się 1 dworzec autobusowy przy al. Tysiąclecia 6, dworzec busów przy ul. Ruskiej oraz stanowiska odjazdowe busów przy ul. Dworcowej.

W 2018 r. dwukrotnie skontrolowano dworzec busów przy ul. Ruskiej w Lublinie z uwagi na interwencję na stan sanitarny przenośnych toalet stwierdzono, że stan sanitarny toalet był zachowany dostatecznie. Toalety są serwisowane, a dyżurny pracownik firmy obsługującej dworzec sprawdza na bieżąco stan sanitarny toalet i interweniuje w razie konieczności.

Na dworcu autobusowym przy al. Tysiąclecia w Lublinie w 2018 r. wymieniono wszystkie ławki dla podróżnych przy stanowiskach odjazdowych oraz odnowiono wiaty. Dworzec utrzymany jest w dobrym stanie sanitarno-porządkowym, kosze na odpady w dobrym stanie technicznym, uprzątane na bieżąco.

Dworce PKP, pociągi

Na terenie miasta Lublin znajduje się 1 dworzec kolejowy, który zarządzany jest przez 2 odrębne spółki, w związku z czym przeprowadzono 2 kontrole. Ze względu na trwający remont skontrolowano tylko budynek dworca, podjazd dla niepełnosprawnych i wejście na perony. Stan sanitarno-porządkowy nie budził zastrzeżeń, stan sanitarno-techniczny dworca wraz z peronami zachowany jest dostatecznie.

Ponadto kontrolą sanitarną objęto 2 autobusy szynowe Przewozów Regionalnych. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Pociągi są sprzątane zgodnie z opracowywanymi harmonogramami oraz w razie potrzeby doraźnie.

Zajezdnie, środki transportu miejskiego

Na terenie miasta Lublin znajdują się 3 zajezdnie dla busów i autobusów. W 2018 r. kontrolą objęto 2 obiekty należące do MPK Lublin Sp. z o. o. Podczas kontroli zajezdni przy ul. Grygowej i ul. Stefczyka w Lublinie skontrolowano miejskie środki transportu publicznego należące do MPK Lublin Sp. z o. o., tj. 7 autobusów, 8 trolejbusów oraz 7 samochodów do przewozu osób niepełnosprawnych. Łącznie w tej grupie obiektów przeprowadzono 2 kontrole sanitarne. Skontrolowane pojazdy utrzymane były czysto. Środki komunikacji oznakowane były informacją słowną i graficzną o zakazie palenia.

Domy pomocy społecznej, placówki zapewniające całodobową opiekę, inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajduje się 1 dom pomocy społecznej oraz 3 placówki zapewniające całodobową opiekę.

W 2018 r. nie przeprowadzono kontroli, wszystkie tego typu obiekty zostały skontrolowane w ubiegłym roku sprawozdawczym, kontrole wówczas nie wykazały nieprawidłowości. Zostały uwzględnione w planie kontroli na 2019 rok.

W 2018 roku kontrolę sanitarną przeprowadzono w 7 obiektach, które należą do grupy tzw.: *inne placówki pomocy społecznej*. W ww. placówkach podczas kontroli sprawdzano warunki sanitarne w jakich przebywają pensjonariusze, a w szczególności stan sanitarno-techniczny pokoi mieszkalnych, pomieszczeń sanitarno-higienicznych, sal terapii zajęciowej, zaopatrzenia obiektów w wodę oraz w środki myjące i dezynfekcyjne. Nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego stwierdzono w 2 obiektach. Nieprawidłowości zostały usunięte.

Noclegownie i domy dla bezdomnych

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajdują się 4 obiekty, spośród których skontrolowano 3, łącznie wykonując 5 kontroli. Kontrola interwencyjna przeprowadzona w Schronisku dla Bezdomnych Mężczyzn w Lublinie wykazała występowanie insektów oraz niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny. Przeprowadzono dezynsekcję w obiekcie. Kolejna kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Remonty w powyższej grupie obiektów prowadzone są na bieżąco, w miarę dostępności środków finansowych i wykonywane są głównie przez mieszkańców i personel. Czystość bieżąca w obiektach jest zachowana. Zapewnione są środki do mycia i dezynfekcji oraz koce, kołdry, bielizna pościelowa. W okresie zimowym w miarę możliwości lokalowych w poszczególnych obiektach organizowane są dodatkowe miejsca noclegowe.

Areszt śledczy

Areszt Śledczy w Lublinie w 2018 r. skontrolowano dwukrotnie. Jedna kontrola została przeprowadzona w związku z interwencją dotyczącą niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego we wskazanych celach mieszkalnych oraz łazni - zarzuty podnoszone w piśmie osoby skarżącej nie potwierdziły się. Kolejna kontrola, wykazała nieprawidłowości, w związku z czym wydano decyzję administracyjną.

W związku z dwukrotnym zakwestionowaniem wyników badań wody w zakresie bakterii z rodzaju *Legionella* sp. w instalacji wody ciepłej. Podjęto działania naprawcze. Jakość wody dostosowano do obowiązującej normy.

Stacje paliw

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem znajduje się 28 obiektów. W 2018 r., skontrolowano 5. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny obiektów w tej grupie obiektów nie budził zastrzeżeń.

Muzea, kina, teatry

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem znajduje się 19 obiektów. W 2018 r. kontrolą objęto 5 muzeów. Łącznie przeprowadzono 6 kontroli, w 2 obiektach stwierdzono nieprawidłowości.

Obiekty sportowe

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem znajduje się 6 stadionów, 4 hale sportowe, stok narciarski oraz sztuczne lodowisko, do ewidencji wpisano również kompleks boisk. W 2018 r. skontrolowano 3 stadiony, 1 halę sportową, stok narciarski, dwukrotnie sztuczne lodowisko i po raz pierwszy po remoncie Stadion Lekkoatletyczny przy Al. Piłsudskiego 22 w Lublinie. Stan techniczny i stan higieniczno-sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako dostateczny, natomiast Stadionu Lekkoatletycznego i Stadionu Miejskiego „Arena” jako bardzo dobry.

W 2018 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie poinformował zarządzających obiektami sportowymi o obowiązku wykonania badań na obecność bakterii z rodzaju *Legionella* sp. w instalacji wody ciepłej. Badania kontrolne wykonano w 4 obiektach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Cmentarze

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem znajduje się 9 obiektów, spośród których skontrolowano 6. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kostnice i usługi pogrzebowe

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem znajduje się 6 domów przedpogrzebowych oraz 5 obiektów świadczących usługi pogrzebowe. W 2018 r. skontrolowano 6 domów przedpogrzebowych, w tym 1 nowo otwarty oraz 3 usługi pogrzebowe. Do użytku została oddana nowa chłodnia przy Cmentarzu Komunalnym przy Drodze Męczenników Majdanka, która została skontrolowana we wrześniu 2018 r. Stan sanitarno-higieniczny i sanitarno-techniczny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. Zachowany był również reżim sanitarny przy czynnościach związanych z przechowywaniem i przygotowywaniem zwłok do pochówku.

Transport komunalny i służby zdrowia

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem znajduje się 7 obiektów. W 2018 r. kontrolą objęto 4 firmy świadczące usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych, łącznie przeprowadzono 5 kontroli. W jednym przypadku stwierdzono nieprawidłowości.

Interwencje dotyczące stanu sanitarnego

W 2018 r. w związku z interwencjami zgłaszanymi do Oddziału Higieny Komunalnej przez mieszkańców, administracje osiedli, straż miejską czy przekazywanych przez inne organy przeprowadzono 41 kontroli w obiektach, które nie znajdują się pod stałym nadzorem PSSE

w Lublinie, m.in. w mieszkaniach prywatnych i w częściach wspólnych budynków mieszkalnych, na posesjach prywatnych, podwórkach kamienic. Interwencje dotyczyły głównie niewłaściwej gospodarki odpadami – tj. przepełnionych kontenerów na odpady, niewłaściwego usytuowania śmietników, zanieczyszczonych klatek schodowych, insektów i nieporządku w mieszkaniach, obecności gryzoni w kamienicach, na podwórkach, w wiatach śmietnikowych. W związku z przeprowadzonymi kontrolami nałożono 3 grzywny w drodze mandatów karnych na administratorów poszczególnych nieruchomości - nieprawidłowości zostały usunięte. Część interwencji była rozpatrywana bez przeprowadzania kontroli, m.in. poprzez przekazywanie spraw organom kompetentnym, poprzez korespondencję z osobami skarżącymi i odpowiedzialnymi za przestrzeganie wymagań higieniczno-sanitarnych.

V. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 1 wodociąg zbiorowego zaopatrzenia Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie przeprowadził w 2018 r. 13 kontroli w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego przedmiotowego wodociągu. Stan wodociągu oceniono jako dobry.

Z wodociągu pobrano 66 próbek wody z zakresu monitoringu parametrów grupy A, 5 próbek z zakresu monitoringu parametrów grupy B ujętych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, oraz 52 próbki dodatkowe (zdroje uliczne, poidełka, punkty monitoringowe sieci wodociągowej). Jakość wody zakwestionowano w 2 źródłach ulicznych. Kontrolne badania wody były prawidłowe. Woda dostarczana mieszkańcom była stabilna pod względem fizyko-chemicznym i mikrobiologicznym.

Ponadto na terenie miasta Lublin funkcjonuje 18 indywidualnych ujęć wody wykorzystywanych przez szpitale oraz przedsiębiorstwa prowadzące działalność handlową lub produkcyjną. Z indywidualnych ujęć wody do badań pobrano 34 próbki z zakresu monitoringu parametrów grupy A oraz 10 próbek dodatkowych. Jakość wody zakwestionowano w 2. Po podjęciu działań naprawczych woda odpowiadała wymaganiom.

VI. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem Oddziału Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie znajdowało się 3290 obiektów. W 2018 r. Oddział Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku skontrolował 1409 obiekty, co stanowi 42,8 % ogólnej liczby obiektów nadzorowanych w mieście Lublin.

Liczba obiektów ujętych w ewidencji	3290
Zatwierdzonych w roku 2018	364
Skontrolowanych w roku 2018	1409
W tym ocenionych na podstawie arkusza	878
Niezdonych	5
Stwierdzone niezgodności najczęściej dotyczyły:	- obecności szkodników i/lub śladów ich bytowania w pomieszczeniach zakładu.

Tabela Nr 1. Liczba obiektów na terenie miasta Lublin będących pod nadzorem HŻŻiPU

Liczba wydanych decyzji administracyjnych	443
W tym zamknięcia	2
Najczęstsze powody wydania decyzji zamknięcia:	- rażący stan sanitarny.
Decyzje zakazujące wprowadzania do obrotu środków spożywczych	7
Najczęstsze powody wydania decyzji zakazu wprowadzania do obrotu środków spożywczych:	- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych niezgodnych z zapisami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.
Liczba nałożonych mandatów karnych	392
Kwota nałożonych mandatów karnych	69850 zł
Najczęściej stwierdzane uchybienia (karane mandatami):	- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, sprzętu i wyposażenia zakładu, - niewłaściwe warunki do utrzymania higieny przez personel wykonujący prace w styczności z żywnością, brak do wglądu aktualnej dokumentacji lekarskiej do celów sanitarno-epidemiologicznych ww. personelu, - wprowadzanie do obrotu żywności nieoznakowanej/przeterminowanej, - używanie do produkcji posiłków surowców przeterminowanych, - brak przestrzegania w wybranych obszarach systemu bezpieczeństwa żywności opartego na zasadach HACCP, - brak prawidłowych warunków do przechowywania żywności, naruszenie ciągłości łańcucha chłodniczego.
Liczba wniosków o ukaranie kierowanych do LPWIS w Lublinie	117
Liczba wniosków kierowanych do sądu	0
Liczba aktów oskarżenia kierowanych do prokuratury	8

Tabela Nr 2. Działania represyjne

Liczba pobranych i przebadanych próbek	611
Liczba próbek kwestionowanych	19
Najczęstsze powody kwestionowania próbek:	1.Próbki żywności: - przekroczona Liczba Enterobacteriaceae jtk/g; - obecność Campylobacter spp.- obecne Campylobacter jejunii w 10g; - obecność pałeczek Salmonella spp. - wykryto Salmonella z grupy C w 25g; - obecność Campylobacter spp. - obecne Campylobacter coli w 10g; - Escherichia coli w 25g (szczepy odporne na cefalosporyny , wynik hodowli - dodatni); -obecność pałeczek Salmonella spp. - wymaz z powierzchni produktu, wykryto Salmonella z grupy C

	-przekroczenie parametrów tj.: Benzo[a]piren oraz Σ WWA; - rozbieżność w zakresie ilości witaminy C deklarowanej przez producenta na opakowaniu produktu, a przeprowadzoną analizą laboratoryjną, w kierunku oznaczenia zawartości w/w witaminy; - niezgodne znakowanie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego. 2. Próbkę sanitarną: - ogólna liczba drobnoustrojów.
--	--

Tabela Nr 3. Urzędowy pobór prób

KOSMETYKI	
Liczba obiektów ujętych w ewidencji	42
Skontrolowanych	2

Tabela Nr 4. Nadzór nad kosmetykami

1. Ocena obiektów żywności i żywienia zlokalizowanych na szlakach turystycznych

Główne trasy turystyczne posiadające zaplecze gastronomiczne wraz z zakładami produkcyjnymi (piekarnie, ciastkarnie, zakład garmazeryjny i handlowymi to:

- Muzeum Wsi Lubelskiej,
- Ogród Botaniczny,
- Zamek Lubelski,
- Stare Miasto,
- Zalew Zemborzycki obejmujący ośrodek wypoczynkowy „Słoneczny Wrotków”, „Dąbrowa”,
- Okolice dworców PKS, PKP,

Rodzaj obiektu	Liczba skontrolowanych obiektów	Liczba obiektów w których wystąpiły niezgodności z prawem żywnościowym
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego, w tym restauracje i bufety w schroniskach turystycznych	61	27
Punkty małej gastronomii, w tym ruchome obiekty	18	4
Stółki na koloniach, obozach, półkoloniach i zimowiskach	29*	6**
Wytwórnice lodów	7	6
Automaty do lodów	20	4
Piekarnie	6	2
Ciastkarnie	2	0
Sklepy spożywcze	32	18
Kioski	7	3

*w tym 3 obiekty ujęte w zakładach żywienia zbiorowego otwartego

** w tym 1 obiekt ujęty w obiektach żywienia zbiorowego otwartego

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego w 2018r. przeprowadzono łącznie 274 kontrole, w 178 obiektach żywnościowo – żywieniowych. W 69 przypadkach stwierdzono niezgodności.

Do najczęściej występujących nieprawidłowości należy zaliczyć:

- wprowadzanie do obrotu oraz używanie do produkcji środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej, w tym środków spożywczych przeterminowanych,

- brak utrzymania należytego stanu sanitarno-technicznego zakładu,
- brak dokumentacji lekarskiej do celów sanitarno-epidemiologicznych osób wykonujących prace w styczności z żywnością,
- brak identyfikowalności środków spożywczych wprowadzanych do stosowanych w procesie produkcji,
- brak stosowania programów i procedur dotyczących bezpieczeństwa żywności opartych na zasadach systemu HACCP.

Podjęte działania w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami skutkowały wydaniem 25 decyzji administracyjnych, w tym 8 decyzji administracyjnych z rygorem natychmiastowej wykonalności oraz nałożeniem na osoby odpowiedzialne 67 mandatów karnych na sumę 13 800 zł.

2. Obiekty żywienia zbiorowego typu zamkniętego

2.1 Ocena stanu sanitarnego bloków żywienia w szpitalach

W 2018r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie na terenie miasta Lublina znajdowało się 7 bloków żywienia w szpitalach, w których prowadzona jest pełna produkcja posiłków dla hospitalizowanych pacjentów i są to:

1. Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 4 w Lublinie, ul. Jaczewskiego 8
2. Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej, Lublin, ul. Jaczewskiego 7
3. Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki w Lublinie, ul. Biernackiego 9
4. Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny w Lublinie ul. Staszica 1
5. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego, Lublin, al. Kraśnicka 100
6. Uniwersytecki Szpital Dziecięcy, Lublin, ul. prof. Antoniego Gębali 6
7. Szpital Neuropsychiatryczny SPZOZ w Lublinie, ul. Abramowicka 2

W dwóch szpitalach kuchnie główne prowadzone są przez podmioty zewnętrzne, tj.:

1. Kuchnia Główna Wojewódzkiego Szpitala Klinicznego przy al. Kraśnickiej 100 w Lublinie prowadzona przez firmę CATERMED S.A. z siedzibą w Krakowie przy ul. Siemaszki 15A.
2. Kuchnia Główna Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Lublinie przy ul. prof. Antoniego Gębali 6 prowadzona jest przez firmę VENDI SERVIS Sp. z o. o. z siedzibą w Łodzi, ul. Traktorowa 126.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajduje się również kuchnia mleczna (prowadzona przez podmiot zewnętrzny) w Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym w Lublinie przy ul. prof. Antoniego Gębali 6 oraz Punkt Wydawania Posiłków

w Szpitalu CRH Żagiel MED, ul. Tetmajera 21 w Lublinie, Punkt Wydawania Posiłków w Instytucie Medycyny Wsi w Lublinie prowadzony przez firmę CATERMED S.A., Punkt Wydawania Posiłków w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Med – Laser, ul. Młyńska 14 w Lublinie.

Kuchnia główna Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej jak w latach ubiegłych (od 2015r) na czas trwania rozbudowy szpitala zlokalizowana została przy ulicy Mełgiewskiej 74 w Lublinie – budynek usytuowany na terenie Firmy POLBRUK. Produkowane posiłki obiadowe dowożone są do szpitala przez podmiot zewnętrzny, natomiast w szpitalu funkcjonuje rozdzielnia, w której posiłki obiadowe są rozdzielane w bemały grzewcze, a także odbywa się przygotowywanie śniadań i kolacji. Dodatkowo przy rozdzieli funkcjonuje stołówka pracownicza z jadalnią.

W 5 szpitalach funkcjonuje bemałowy system dystrybucji posiłków. W szpitalach, w których żywieniem zajmują się podmioty zewnętrzne, dystrybucja posiłków prowadzona w systemie tacomym.

W roku sprawozdawczym łącznie przeprowadzono 27 kontroli (kontrole kompleksowe, kontrole tematyczne, kontrole sprawdzające, kontrole interwencyjne). Wydano 4 decyzje administracyjne, w tym 3 nakazowe, 1 zmieniającą termin wykonania obowiązków.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych zwracał także uwagę na jakość posiłków serwowanych pacjentom. Ocenie poddawano również sposób żywienia pacjentów.

Po przeprowadzeniu oceny jadłospisów twierdzono:

- małą różnorodności stosowanych produktów w obrębie jednej grupy oraz powtarzanie się potraw,
- małą podaż mleka i/lub produktów mlecznych,
- małą podaż ryb,
- stosowanie produktów przetworzonych, z dodatkiem dużej ilości substancji nie odżywczych,
- stosowanie zbyt dużej ilości cukru do dosładzania napojów,
- braku podawania warzyw i/lub owoców do śniadań.

2.2 Ocena stanu sanitarnego bloków żywienia w placówkach oświatowych

Jedną z najliczniejszych grup obiektów należących do zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego są bloki żywienia w szkołach, przedszkolach i żłobkach:

- **szkoły:** nadzorem objęto 70 placówek szkolnych, z czego 27 prowadzi działalność w systemie cateringowym. Skontrolowano łącznie 39 obiektów. W 2018 roku zatwierdzono 8 punktów wydawania posiłków w szkołach – system cateringowy. Nałożono 6 mandatów karnych na kwotę 950zł. Skierowano 2 wnioski o nałożenie kary pieniężnej do LPWIS gdyż nie dostosowano

sposobu żywienia dzieci do obowiązującego prawa. Posiłki produkowano z użyciem koncentratów zakazanych do używania w placówkach oświatowych.

- **przedszkola:** nadzorem objęto 163 obiekty, w tym 93 korzystające z żywienia w systemie cateringowym. Skontrolowano 69 placówek. Wydano 21 decyzji administracyjnych. Nałożono 4 mandaty karne na kwotę 300 zł.
- **żłobki i domy małego dziecka:** nadzorowanych jest 47 tego typu obiektów, z czego tylko w 9 (należących do Miejskiego Zespołu Żłobków) posiłki produkowane są od podstaw. W tej grupie obiektów w 2018 r. zaczęło funkcjonować 11 placówek. Wydano 7 decyzji administracyjnych. Nałożono 4 mandaty karne na kwotę 350 zł.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli sanitarnych można uznać, iż stan techniczny bloków żywienia w placówkach szkolno-wychowawczych jest bardzo zróżnicowany, nie mniej jednak corocznie stwierdza się, że stan techniczny obiektów i ich wyposażenie, ulegają systematycznej poprawie.

Podczas kontroli ocenie poddawana jest także jakość i sposób żywienia dzieci w oparciu o wymogi zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. W tym zakresie zazwyczaj nie stwierdzano (poza dwoma przypadkami) nieprawidłowości. Jadłospisy są urozmaicone, na stanach magazynowych nie stwierdzano środków spożywczych, które nie mogą być wykorzystywane w produkcji posiłków do dosmaczania stosowane są zioła suszone oraz naturalne. Napoje dosładzane są niewielką ilością cukru bądź miodem.

W żadnej placówce nie oceniono sposobu żywienia dzieci negatywnie. Ponad 95 % placówek otrzymało ocenę zadowalającą, pozostałe oceniono pozytywnie. Najczęściej błędy dotyczyły niewłaściwej wartości energetycznej posiłków oraz zawartości poszczególnych składników pokarmowych, co świadczy, że personel w dalszym ciągu ma problemy z umiejętnym komponowaniem jadłospisów. Dyrektorzy placówek informowani byli pisemnie o wynikach przeprowadzonej oceny.

Pracownicy Oddziału Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku podczas kontroli zwracają także szczególną uwagę na poprawienie świadomości personelu, zatrudnionego przy produkcji żywności w zakresie wymagań niezbędnych do zapewnienia właściwej jakości zdrowotnej przygotowywanych posiłków i konieczności zapewnienia prawidłowo zbilansowanej diety dla dzieci i młodzieży.

Wspomnieć należy również, że Oddział Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku we współpracy z Oddziałem Oświaty Zdrowotnej czynnie uczestniczy w szkoleniach organizowanych

dla osób związanych z żywieniem dzieci i młodzieży. Tematyka szkoleń obejmowała zagadnienia związane z szeroko pojętą higieną i dezynfekcją w aspekcie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności oraz sposobu żywienia dzieci.

Ponadto skontrolowano 25 sklepików i 7 barków działających na terenie placówek oświatowych. Wydano 7 decyzji nakazujących wycofanie środków spożywczych niespełniających wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Skierowano 22 wnioski o ukaranie do LPWIS (za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych niezgodnych z zapisami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach oraz za niezastosowanie się do obowiązku informowania konsumentów na temat produktów i substancji występujących w żywności oferowanej do sprzedaży konsumentom finalnym mogących powodować alergię bądź reakcje nietolerancji).

Pomimo pism kierowanych do dyrektorów placówek oświatowych nie zaobserwowano wyraźnego zaangażowania kierownictwa w kontrole wewnętrzne agentów sklepików szkolnych w zakresie przestrzegania przez nich obowiązującego prawa, co stanowi przyzwolenie na wprowadzanie do obrotu na terenie placówek oświatowych środków spożywczych niezgodnych z wymogami prawnymi;

3. Produkcja żywności - najczęściej pojawiające się problemy napotymane w pracy bieżącej oraz ich przyczyny.

W omawianym roku sprawozdawczym najczęściej pojawiającymi się problemami i nieprawidłowościami napotykanymi w bieżącym nadzorze sanitarnym były:

- znakowanie środków spożywczych niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego ze względu na zmieniające się przepisy prawa – dotyczy to Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (...),
- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny obiektów (posadzki, ściany, sufity) i wyposażenia (linii technologicznych, maszyn i urządzeń),
- brak utrzymania/przestrzegania systemu opartego na zasadach HACCP oraz instrukcji i procedur GHP/GMP w wybranych obszarach, m.in. zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami, przestrzegania ustalonej częstotliwości badania wody, zapewnienia warunków do utrzymania

higieny przez personel wykonujący prace w styczności z żywnością oraz higieny produkcji (brak środków dezynfekcyjnych),

- brak wdrożenia u przedsiębiorców z branży spożywczej przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych w zakresie bezpieczeństwa produktu gotowego oraz oceny higieny produkcji,
- brak udokumentowanej daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia produkowanych wyrobów (dotyczy to nowopowstałych zakładów).

Jako przyczynę w/w nieprawidłowości wskazać należy brak świadomości kierownictwa zakładów w zakresie zmieniających się przepisów prawa oraz rutynę. Duże znaczenie ma również racjonalne planowanie modernizacji i remontów zakładów przez przedsiębiorców, co wiąże się często z dodatkowymi kosztami, a także wymuszają modyfikację bądź wstrzymanie produkcji.

VII. OCENA WARUNKÓW SANITARNYCH W PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajdują się 402 placówki oświatowo-wychowawcze, funkcjonujące w 466 budynkach oraz 36 placówek wypoczynku zimowego i 126 placówek wypoczynku letniego. W 2018 r. na terenie miasta Lublin przeprowadzono łącznie 189 kontroli.

W 2018 r. prowadzony był również nadzór nad jakością wody ciepłej w obiektach związanych z placówkami oświatowymi. Wykonano badania wody w 8 obiektach. Zakwestionowano jakość wody w 4 obiektach. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wydał 2 decyzje nakazowe, 2 decyzje zmieniające termin realizacji działań naprawczych oraz 3 wystąpienia. W stosunku do 4 obiektów postępowanie administracyjne zostało zakończone. Jakość wody w zakresie bakterii z rodzaju *Legionella* sp. odpowiadała wymaganiom. W przypadku 1 obiektu postępowanie nie zostało zakończone.

Ponadto na podstawie otrzymanych wyników badań wody wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej wydano 1 decyzję w niepublicznej placówce przedszkolnej. Postępowanie administracyjne nie zostało zakończone.

2. Stan sanitarno-techniczny obiektów

Żłobki

Spośród 57 żłobków oraz klubów dziecięcych zlokalizowanych na terenie miasta Lublin w 2018 r. skontrolowano 26 żłobków i klubów dziecięcych oraz 12 żłobków w celu wydania decyzji dla nowych placówek. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 4 decyzje

administracyjne. Żłobki i kluby dziecięce w Lublinie utrzymywane są w należyтым stanie higieniczno-sanitarnym, wyposażone w meble i sprzęty bezpieczne, posiadające atesty/certyfikaty, zapewniają właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci, jak i warunki do prowadzenia żywienia.

Przedszkola

W 2018 r. skontrolowano 27 placówek spośród 162 znajdujących się w ewidencji.

Wydano 17 decyzji administracyjnych. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły:

- braku wentylacji w salach,
- złego stanu technicznego pomieszczeń i wyposażenia,
- braku zapewnienia ciepłej wody.

Szkoły

Na terenie miasta Lublin spośród 81 placówek szkolnych objętych nadzorem skontrolowano 26 oraz 2 nowe placówki w celu ich rejestracji. Wydano 19 decyzji administracyjnych.

Ocena środowiska szkolnego

Ocenie podlegało zapewnienie właściwej wentylacji, temperatury pomieszczeń oraz oświetlenia sal dydaktycznych. W związku ze sprawowaniem nadzoru, nad jakością mikroklimatu zwracano również uwagę na możliwość wietrzenia pomieszczeń placówek poprzez otwieranie okien.

Mikroklimat

W 2018 r. w pomieszczeniach, z których korzystały dzieci i uczniowie wykonywane były pomiary temperatury w okresie grzewczym. Ogółem zmierzono temperaturę w 52 placówkach w 61 pomieszczeniach. W placówkach zapewniono temperaturę zgodną z wymaganiami, tj. co najmniej 18°C, w większości wynosiła ok. 20°C – 22°C. Na terenie miasta Lublin w 2018 r. nie występowały problemy z niedogrzaniem pomieszczeń przeznaczonych dla dzieci i uczniów.

W większości placówek oświatowych w pomieszczeniach dydaktycznych przeznaczonych dla dzieci i uczniów oraz pomieszczeniach sanitarno-higienicznych zapewniona jest wentylacja grawitacyjna i wspomagana mechanicznie.

Oświetlenie

Pomiary natężenia oświetlenia elektrycznego przeprowadzane każdego roku przez Pracownię Sanitarnej Kontroli Środowiska Pracy PSSE w Lublinie wykazują znaczne niedoświetlenie stanowisk pracy ucznia, w związku z tym w dalszym ciągu występuje konieczność poprawy natężenia oświetlenia. W 2018 r. wydano 5 decyzji administracyjnych, poprawa nastąpiła w 3 placówkach.

Wszawica w placówkach oświatowo-wychowawczych

W 2018 r. zgłoszono 2 interwencje dotyczące podejrzenia wystąpienia wszawicy. Podczas kontroli sanitarnych, dotyczących podejrzenia wystąpienia wszawicy zobowiązywano dyrekcję

placówek do prowadzenia akcji informacyjnej, stałego nadzoru nad działaniami mającymi na celu zapobieganie i zwalczanie wszawicy oraz pisemnego powiadomienia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie o podjętych działaniach.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

Podczas kontroli ocenie poddawano warunki pracy ucznia przy stanowisku komputerowym, dostosowanie ich do zasad ergonomii, zwracano uwagę na elementy wyposażenia, w tym powierzchnię przypadającą na stanowisko komputerowe, ustawienie i odległość sprzętu od sąsiedniego monitora oraz odległości między uczniem, a tyłem sąsiedniego monitora, właściwą powierzchnię blatów stołów, zapewnienie prawidłowego oświetlenia elektrycznego, oświetlenia naturalnego i wentylacji. Stwierdzono, że nie wszystkie pracownie są wyposażone w sprzęt zróżnicowany, regulowanej wysokości. Z jednej lub kilku pracowni komputerowych w szkole korzystają uczniowie ze wszystkich oddziałów klasowych o bardzo zróżnicowanym wzroście. Coraz częściej stosowanym rozwiązaniem w placówkach jest użytkowanie przenośnych komputerów, z których uczniowie korzystają nie zmieniając stanowiska pracy odpowiadającego wymaganiom ergonomii. Placówki wyposażone w stacjonarne zestawy komputerowe użytkują monitory ciekłokrystaliczne zapewniające większy komfort pracy i nauki.

Ocena realizacji wymogów w zakresie stosowania substancji i mieszanin chemicznych w klasopracowniach szkolnych

W wyniku kontroli stwierdzono, że nieliczne szkoły podstawowe posiadają odpowiednio wyposażone pracownie chemiczne, czyli zapewniają warunki do przeprowadzania doświadczeń na lekcjach chemii przez uczniów. W większości skontrolowanych szkół nie ma pracowni lub klasopracowni chemicznych, nie ma substancji i preparatów chemicznych. Prowadzenie zajęć chemii odbywa się przy udziale sprzętu multimedialnego na zasadzie pokazów lub, jeżeli zapewnione są podstawowe warunki, doświadczenia przeprowadzane są przez nauczyciela na zasadzie demonstracji.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze, bursy i internaty, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy - 6

Na terenie miasta Lublin w ewidencji znajdują się: 3 bursy, 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, 2 placówki opiekuńczo – wychowawcze: dom dziecka, dom młodzieży Wioski Dziecięce SOS, ponadto 1 internat (wchodzi w skład zespołu szkół).

Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne w tym 1 w domu dziecka w celu wydania decyzji do celów jego rejestracji. Wydano 2 decyzje administracyjne dot. poprawy stanu technicznego i wentylacji w obiekcie.

Placówki wsparcia dziennego i wychowania pozaszkolnego

Na terenie miasta Lublin znajduje się 61 placówek. W 2018 r. skontrolowano 7, w których przeprowadzono 15 kontroli. Należą do nich placówki wsparcia dziennego – świetlice, ogniska pracy pozaszkolnej, domy kultury, kluby osiedlowe, międzyszkolne ośrodki sportowe, poradnie pedagogiczno-psychologiczne i centra zabaw. Wydane zostały 3 decyzje administracyjne.

Szkoły wyższe

Pod nadzorem PSSE w Lublinie w 2018 r. znajdowało się 9 wyższych uczelni (4 publiczne i 5 niepublicznych), ogółem 66 budynków zlokalizowanych na terenie miasta Lublin. W 2018 r. skontrolowano 5 budynków należących do 2 wyższych uczelni 1 publicznej i 1 niepublicznej. Niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny lub techniczny wymagający częściowego lub kapitalnego remontu stwierdzono w 2 wyższych uczelniach w 2 budynkach. Wydano decyzje administracyjne, jedna z nich została w trakcie roku 2018 r. częściowo wykonana.

Domy studenckie

Na terenie miasta Lublin znajduje się 26 domów studenckich. W 2018 r. skontrolowano 3 domy studenckie, przeprowadzono 4 kontrole. W placówkach tych liczba mieszkańców nie przekraczała limitów miejsc określonych dla budynków. Wydano 1 decyzję w wyniku niewłaściwego stanu technicznego.

Warunki do utrzymania higieny

W 2018 r. w 24 placówkach oświatowych występowała ponadnormatywna liczba dzieci i uczniów w stosunku do liczby urządzeń ustępowych. W pomieszczeniach sanitarnych, z których korzystały dzieci i uczniowie dokonywany był pomiar temperatury ciepłej wody w strumieniu przy punktach wodnych. Ogółem zmierzono temperaturę ciepłej wody w strumieniu w 83 placówkach, wykonując 124 pomiary. W większości przypadków stwierdzano bezpieczną temperaturę ciepłej wody. Wydano 2 decyzje administracyjne na brak centralnej regulacji mieszania ciepłej wody. Niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży w tym niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń i urządzeń sanitarnych stwierdzono w 10 placówkach, na które wydano decyzje administracyjne.

Ergonomia mebli w szkołach i przedszkolach

Ocenę przeprowadzono wg wytycznych GIS w odniesieniu do mebli i sprzętu sportowego zakupionego po 1997 r. Spośród 54 placówek skontrolowanych w zakresie wyposażenia w meble posiadające certyfikaty bezpieczeństwa stwierdzono, że 3 placówki posiadają meble zakupione przed 1997r. Pozostałe posiadają meble nowsze, posiadające certyfikaty bezpieczeństwa.

Ponadto ustalono, że 8 placówek z 42 skontrolowanych, jest wyposażonych wyłącznie w urządzenia i sprzęt sportowy zakupiony przed 1997r. i nieposiadający certyfikatów bezpieczeństwa.

Ocena higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych w szkołach

W roku 2018 oceniono plan lekcji w 24 placówkach, w 472 oddziałach. W 11 placówkach szkolnych na terenie Miasta Lublin zajęcia lekcyjne prowadzone są w systemie dwuzmianowym (dotyczy w większości oddziałów klas młodszych). Wynika to z ograniczonej liczby sal dydaktycznych lub korzystania z obiektów sportowych innej szkoły, a co za tym idzie konieczności dostosowania planu lekcji do pracy placówki, która jest właścicielem obiektów sportowych. W przypadku stwierdzenia różnicy liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia wynoszącej więcej niż 1 godzina zalecano uwzględnić zmianę przy układaniu nowego planu lekcji.

Możliwość pozostawienia podręczników w szkołach.

Wszystkie szkoły kontrolowane w 2018 r. zapewniły możliwość pozostawienia przez uczniów części podręczników lub przyborów szkolnych. Najczęstszym sposobem realizacji tego wymogu było zapewnienie wydzielonych półek lub szafek w salach dydaktycznych, którymi opiekuje się dany oddział klasowy. Część szkół, zwłaszcza niepublicznych zapewnia uczniom indywidualne, zamykane szafki z półkami na podręczniki i pomoce oraz wieszakami na odzież wierzchnią. Uczniowie korzystają z tych szafek indywidualnie lub po dwie osoby.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego na terenie Lublina w dalszym ciągu jest niewystarczająca. Niekorzystnym czynnikiem jest bardzo duża liczba oddziałów w szkołach podstawowych i duża liczba godzin wychowania fizycznego. Często z sali gimnastycznej na jednej godzinie lekcyjnej korzystają dwa oddziały szkolne.

Brak sal gimnastycznych oraz boisk stwierdzono w 6 placówkach. Są to przeważnie szkoły niepubliczne, prywatne, które zajęcia wychowania fizycznego organizują w wynajętych salach pobliskich szkół publicznych lub na basenach funkcjonujących na terenie miasta.

Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

W skontrolowanych 26 placówkach szkolnych najczęstszą formą dożywiania uczniów jest możliwość korzystania z obiadów dwudaniowych (19 placówek). W 9 placówkach stwierdzono możliwość korzystania ze śniadań, w 7 z podwieczorków. Ze śniadań korzystało 326 uczniów, natomiast z podwieczorków 212 uczniów.

Dofinansowania do śniadań zapewniono dla 35 uczniów, do podwieczorków dla 30 uczniów.

Ciepłe posiłki (obiady dwudaniowe) zapewniono w skontrolowanych:

- 17 szkołach podstawowych – z wyżywienia korzystało 5202 uczniów (w tym 240 dofinansowanych przez ośrodki pomocy rodzinie oraz inne podmioty np. radę rodziców w szkole, prywatne osoby lub organizacje).
- 2 zespołach szkół – obiady dwudaniowe zapewniono dla 372 uczniów (w tym 24 dofinansowanych).

Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2018 r. nadzorem objęto 43 placówki wypoczynku zimowego i letniego na terenie Miasta Lublin, z których korzystało 1681 dzieci i młodzieży.

Przeprowadzono kontrole w 13 placówkach organizujących wypoczynek w miejscu zamieszkania w formie półzimowisk, z których skorzystało 560 dzieci i młodzieży. W wyniku przeprowadzonych kontroli w 1 placówce stwierdzono nieprawidłowości.

W ubiegłym roku skontrolowano 29 placówek wypoczynku letniego w miejscu zamieszkania i 1 formie wyjazdowej. Wypoczynek był organizowany w formie półkolonii i wczasorekolekcji na bazie obiektów objętych całorocznym nadzorem (szkół podstawowych, międzyszkolnego ośrodka sportowego, domu studenta). Z tej formy wypoczynku skorzystało 1121 dzieci i młodzieży. Przeprowadzono 30 kontroli, nieprawidłowości stwierdzono w 1 placówce.

Informacje o organizatorach wypoczynku i placówkach, w których wypoczynek będzie organizowany uzyskiwane są z bazy danych prowadzonej przez Kuratorium Oświaty w Lublinie. Wszystkie placówki wypoczynku skontrolowane na terenie Miasta Lublin były zgłoszone do ww. bazy.

VIII. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Nadzór sanitarny nad warunkami pracy ma na celu wzmocnienie ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, w tym przede wszystkim zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych.

W rejestrze obiektów nadzorowanych przez Oddział Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Lublinie figuruje 3100 obiektów. W każdym roku do kontroli planowane są inne zakłady pracy. Kryteria wyboru zakładów do kontroli to przede wszystkim narażenie pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia (fizyczne, chemiczne, rakotwórcze i biologiczne), a także wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego.

Zakres przedmiotowy kontroli obejmował: warunki zdrowotne środowiska pracy, stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń pracy i pomieszczeń socjalnych, narażenie pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy, przestrzeganie przepisów związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy przy usuwaniu, zabezpieczaniu i transporcie wyrobów

zawierających azbest, przestrzeganie przepisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, detergentach, produktach biobójczych. Ponadto sprawowano nadzór nad obrotem prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, prowadzili postępowania administracyjne w zakresie chorób zawodowych, a także monitoring wprowadzania na rynek środków zastępczych i sprzedaż internetową. W 2018 prowadzono działania wynikające z ustaleń Forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów, działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach na podstawie których realizowany był wspólnotowy projekt REACH-EN-FORCE 6 (REF-6). Głównym założeniem projektu było sprawdzanie klasyfikacji i oznakowania wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych.

Na terenie miasta Lublin w 2018 r. skontrolowano 133 zakładów. Przeprowadzono ogółem **170** kontroli.

Przekroczenia NDS/NDN czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy stwierdzono w **10** zakładach pracy.

Pracodawcy podjęli działania zmierzające do poprawy warunków pracy, opracowując programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas, które wdrażają w procesach technologicznych. Wprowadzono także systematyczne przeglądy i naprawy maszyn i urządzeń, a także rotację pracowników na stanowiskach pracy. Pracownikom zapewniono środki ochrony indywidualnej o odpowiedniej charakterystyce tłumienia oraz wprowadzono nadzór nad ich stosowaniem. Pomimo podjęcia przez pracodawców ww. działań specyfika procesów produkcyjnych występujących w części zakładów nie pozwala na całkowitą eliminację przekroczeń NDN hałasu. W dwóch zakładach całkowicie zlikwidowano przekroczenia NDN i NDS czynników szkodliwych, a w pozostałych zmniejszyła się liczba osób narażonych.

Realizując „Wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej” w zakresie prowadzenia nadzoru nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników sektora gospodarki odpadami i ściekami (kontynuacja zamierzenia realizowanego w 2017r.) skontrolowano **6** zakładów, w których przeprowadzono **9** kontroli. Stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły: braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych, braku lub aktualizacji oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy, nieaktualne rejestry prac i pracowników narażonych na działanie czynników biologicznych zaliczanych do grupy 3 zagrożenia, złego stanu higienicznego pomieszczeń i urządzeń higienicznosanitarnych. W trzech zakładach stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych czynników fizycznych oraz czynnika chemicznego. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami zostały wydane decyzje administracyjne. We wszystkich zakładach warunki uległy poprawie.

Ponadto skontrolowano 4 podmioty wytypowane do projektu REACH-EN-FORCE-6. Kontrole w zakresie klasyfikacji i oznakowania wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych przeprowadzono u dalszych użytkowników (formulatorów mieszanin) oraz dystrybutorów.

Poza harmonogramem przeprowadzono 5 kontroli dot. legalności transakcji (na wniosek Głównego Inspektora Sanitarnego) i 4 kontrole w zakresie bhp przy pracach rozbiórkowych płyt cementowo-azbestowych oraz 20 kontroli interwencyjnych w związku z powiadomieniem o nieprawidłowościach w zakresie naruszenia zasad bhp w zakładach pracy oraz nieprawidłowościami w zakresie oznakowania i kart charakterystyki wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych, z których tylko 6 było zasadnych oraz 35 kontroli sprawdzających wykonanie nałożonych na strony decyzjami obowiązków.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano ogółem 30 decyzji administracyjnych nakładających na stronę obowiązek ich usunięcia. W 17 przypadkach stwierdzone nieprawidłowości usunięto przed wydaniem decyzji.

W 2018r wydano również:

- 51 decyzji płatniczych;
- nałożono 12 grzywien w drodze mandatu karnego, łącznie na kwotę 4 500 zł;
- w 16 obiektach stwierdzone nieprawidłowości zostały usunięte bez wydania decyzji administracyjnych, z uwagi na wcześniejsze poinformowanie organu o ich wyeliminowaniu, co potwierdziły przeprowadzone kontrole sanitarne;
- 8 zezwoleń na wywóz prekursorów narkotyków do krajów trzecich.

Obecnie można zauważyć, iż stan sanitarno-techniczny pomieszczeń pracy w kontrolowanych zakładach uległ znacznej poprawie. Pracodawcy większą wagę przywiązują do warunków pracy zatrudnionych pracowników i dokładają wszelkich starań, aby miejsce pracy było bezpieczne i przyjazne dla pracownika. Poprawa w omawianym obszarze to również efekt wcześniejszych działań prowadzonych przez organ inspekcji sanitarnej.

Choroby zawodowe

Następstwem pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia są choroby zawodowe. Za chorobę zawodową uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”. Rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym albo po zakończeniu

pracy w takim narażeniu, pod warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych.

Na terenie miasta Lublin w roku 2018 prowadzono **91** postępowań w sprawie chorób zawodowych.

Z jednostki orzeczniczej wpłynęło ogółem **36** zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych, pozostałe 55 były kontynuacją z lat ubiegłych.

W ramach prowadzonych postępowań w sprawie chorób zawodowych, w celu dokonania oceny narażenia zawodowego, przeprowadzono:

- **35** wizytacji w zakładach pracy,
- **16** przesłuchań stron.

Sporządzono **54** oceny narażenia zawodowego.

Wydano ogółem **58** decyzji dotyczące chorób zawodowych, w tym:

- **22** decyzje stwierdzające chorobę zawodową,
- **36** decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Opracowano i przesłano do IMP w Łodzi **21** kart stwierdzenia choroby zawodowej

Ponadto wydano **2** postanowienia.

W 7 przypadkach strony wniosły odwołania do organu II instancji.

Tabela. Zestawienie chorób zawodowych na terenie miasta Lublin w latach 2015- 2018

	2015	2016	2017	2018
Liczba prowadzonych postępowań w sprawie chorób zawodowych	96	95	120	91
Liczba zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych	33	40	51	36
Liczba sporządzonych ocen narażenia	43	83	54	54
Liczba stwierdzonych chorób zawodowych	26	16	17	22
Liczba wydanych decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej	25	18	26	36
Liczba odwołań do LPWIS od decyzji w sprawie chorób zawodowych	6	6	10	7

Powyższa analiza obrazuje, iż najwyższą liczbę stwierdzonych chorób zawodowych na terenie miasta Lublin odnotowano w roku 2015. W latach 2016 i 2017 odnotowano niewielki spadek rozpoznanych chorób zawodowych. Natomiast w roku 2017 wpłynęła największa na przestrzeni 4 lat liczba zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej, prowadzono wówczas również najwięcej postępowań w sprawie chorób zawodowych.

Środki zastępcze

Oddział Higieny Pracy prowadzi nadzór w zakresie wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, monitoruje przypadki zatruc środków zastępczymi zgłaszane przez placówki ochrony zdrowia oraz wprowadzanie na rynek środków zastępczych, w tym również sprzedaż internetową. Realizacja działań dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych odbywa się we współpracy z Policją, Centralnym Biurem Śledczym Policji, Prokuraturą, Sądami, Urzędami Celno-Skarbowymi, Wojewódzkim Inspektoratem Nadzoru Farmaceutycznego.

Monitorowanie zatruc dopalaczami prowadzone jest dzięki ścisłej współpracy z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą, które dysponują oddziałami toksykologii (Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Lublinie, al. Kraśnicka 100 oraz Szpital Neuropsychiatryczny w Lublinie, ul. Abramowicka 2) oraz z Uniwersyteckim Szpitalem Dziecięcym w Lublinie, ul. prof. Antoniego Gębali 6. Informacje nt. badań pośmiertnych spowodowanych zatruciem środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną uzyskujemy z Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, ul. Jaczewskiego 8b. Obowiązek bieżącego raportowania został nałożony na podmioty wykonujące działalność leczniczą z dniem 21 sierpnia 2018r. znowelizowaną ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii.

W roku 2018 otrzymano z Prokuratury 32 postanowienia o wyłączeniu materiałów dochodzenia do odrębnego postępowania wraz z aktami spraw. W otrzymanych dokumentach zawarte są opinie wydane na podstawie ekspertyz kryminalistycznych z badań zatrzymanych substancji. W trzech przypadkach sprawy przekazano zgodnie z właściwością. Wydano 1 decyzję o nałożeniu kary pieniężnej na kwotę 20 000 zł w związku z udowodnionym faktem wprowadzenia do obrotu środków zastępczych oraz 1 decyzję obciążającą stronę kosztami badań zrealizowanych w Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji w Warszawie. Wydano 18 decyzji o przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu zabezpieczonych środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. W 6 przypadkach postępowanie administracyjne zostało umorzone z uwagi na bezprzedmiotowość.

Wśród najczęściej stwierdzanych w roku 2018 środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych wymienić należy: 4-CEC, 3-CEC, 4-CMC, MDMA-CHMICA, AB-CHMINACA, N-etylopentylon, ADB-FUBINACA, 5-fluoroADB, Hexen.

Od podmiotów prowadzących działalność leczniczą na terenie miasta Lublin wpłynęło 135 zgłoszeń zatruc dopalaczami otrzymanych z liczbie: 130 z Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Lublinie, al. Kraśnicka 100 – Oddział Toksykologiczno – Kardiologiczny, 4 zgłoszenia z Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Lublinie, ul. Prof. Antoniego Gębali 6 oraz 1 ze Szpitala Neuropsychiatrycznego w Lublinie, ul. Abramowicka 2. Przyczyną zatruc były środki zastępcze o niezidentyfikowanym składzie, do zakupu których dochodziło głównie za pośrednictwem internetu.

Wiek osób hospitalizowanych z powodu zatruc dopalaczami przedstawia zamieszczona tabela:

Grupa wiekowa	Mężczyźni	Kobiety
do 18 r.ż.	18	5
powyżej 19 r.ż.	62	7
pow. 30 r.ż.	36	3
pow. 40 r.ż.	3	1

Z przedstawionej analizy wynika, iż największą liczbę zatruc odnotowano u mężczyzn powyżej 19 r.ż. Liczba zatruc wśród kobiet jest zdecydowanie mniejsza.

IX. DZIAŁANIA REALIZOWANE W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej szczebla powiatowego w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy sprawowanie nadzoru sanitarnego nad całokształtem procesów inwestycyjnych przebiegających na poziomie powiatu.

Do zadań wykonywanych w ramach tego nadzoru należy opiniowanie i uzgadnianie w zakresie wymagań higieniczno-zdrowotnych:

SPRAWY ROZPATRYWANE NA WNIOSEK WÓJTA / BURMISTRZA / PREZYDENTA W OPARCIU O PRZEDSTAWIONĄ DOKUMENTACJĘ

1) studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego gmin w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym:

- uzgadnianie możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- uzgadnianie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko opracowywanej dla ww. dokumentów,
- opiniowanie projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;

2) przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko, w tym:

- opiniowanie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – wyrażanie opinii co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- opiniowanie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- opiniowanie warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- opiniowanie warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę;

SPRAWY ROZPATRYWANE NA WNIOSEK INWESTORA / PROJEKTANTA W OPARCIU O PRZEDSTAWIONĄ DOKUMENTACJĘ

3) dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych, w tym inwestycji finansowanych ze środków Unii Europejskiej;

4) **rozwiązań technicznych innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych**, w tym w zakresie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;

5) **budowy / rozbudowy cmentarzy**;

SPRAWY ROZPATRYWANE NA WNIOSEK INWESTORA W OPARCIU O PRZEDSTAWIONĄ DOKUMENTACJĘ I/LUB PRZEPROWADZONĄ KONTROLĘ OBIEKTU BUDOWLANEGO / POMIESZCZEŃ

6) **obiektów budowlanych w trakcie budowy**;

7) **obiektów budowlanych po zakończeniu budowy** (przed przystąpieniem do użytkowania), w tym inwestycji finansowanych ze środków Unii Europejskiej

8) **pomieszczeń, przeznaczonych do prowadzenia następujących rodzajów działalności:**

- działalności związanej z opieką nad dziećmi do lat 3,
- obrotu środkami farmaceutycznymi,
- obrotu bronią i amunicją,
- działalności opiekuńczo-wychowawczej;

oraz:

9) **uczestniczenie w kontrolach przeprowadzanych w ramach sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego** w zakresie wymagań ogólnobudowlanych i instalacyjnych mających wpływ na warunki higieniczno-zdrowotne.

Wymienione zadania obejmują kontrolę warunków:

- **higieny środowiska** (np. gospodarka odpadami, gospodarka ściekami, zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, emisja hałasu, emisja zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego),
- **higieny pracy w zakładach pracy** (np. wentylacja, oświetlenie i ogrzewanie pomieszczeń pracy, pomieszczenia higieniczno-sanitarne dla pracowników),
- **higieny procesów nauczania i wychowania** (np. wentylacja, oświetlenie, ogrzewanie i powierzchnia pomieszczeń na pobyt dzieci i młodzieży, pomieszczenia higieniczno-sanitarne dla dzieci i młodzieży),
- **higieny wypoczynku i rekreacji** (np. wentylacja pomieszczeń dla użytkowników, pomieszczenia higieniczno-sanitarne dla użytkowników),
- **zdrowotnych żywności, żywienia i przedmiotów użytku** (np. układ funkcjonalny pomieszczeń, wentylacja pomieszczeń, ilość i lokalizacja urządzeń sanitarnych),
- **higieniczno-sanitarnych, jakie powinien spełniać sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne** (np. układ funkcjonalny pomieszczeń, wentylacja pomieszczeń, ilość i lokalizacja urządzeń sanitarnych) w celu ochrony zdrowia ludzkiego

przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. **Zadania te poprzedzają i znacznie ułatwiają czynności z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego, mają charakter profilaktyczny.** Wydawane opinie stanowią materiał pomocniczy dla organów samorządu gminnego / powiatowego / wojewódzkiego, organów administracji architektoniczno-budowlanej, organów nadzoru budowlanego, organów inspekcji farmaceutycznej itp. w postępowaniach administracyjnych prowadzonych w celu:

- uchwalenia studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego gmin,
- wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- wydania decyzji o pozwoleniu na budowę,
- dokonania wpisów obiektów do rejestru placówek oświatowych / rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą / rejestru żłobków i klubów dziecięcych,
- wydania zezwoleń na sprzedaż środków farmaceutycznych / broni i amunicji,
- wydania zezwoleń na prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

1. Omówienie działalności za 2018 r.

W **2018 r.** (2017 r.) w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego:

- 1) wydano **72 opinie** (52 – 2017 r.) dla studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego / planów zagospodarowania przestrzennego gmin w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym **0 opinie negatywnych** (2 – 2017 r.)
- 2) wydano **65 opinie** (78 – 2017 r.) dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko;
- 3) wydano **215 opinie** (160 – 2017r.) dla dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych, w tym inwestycji finansowanych ze środków Unii Europejskiej; w tym **8 negatywnych** (8 – 2017 r.)
- 4) wydano **5 opinie w formie decyzji** (1 – 2017r.) dla rozwiązań technicznych innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym w zakresie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;
- 5) wydano **0 opinie** (0 – 2017 r.) dla budowy / rozbudowy cmentarzy;
- 6) przeprowadzono **2 kontrole** (13 – 2017r.), wydano **0 opinie** dla obiektów budowlanych w trakcie budowy;
- 7) przeprowadzono **98 kontroli** (160 – 2017 r.), wydano **185 opinie** (234 – 2017 r.) dla obiektów budowlanych po zakończeniu budowy/przed przystąpieniem do użytkowania, w tym inwestycji finansowanych ze środków Unii Europejskiej; w tym **1 negatywną** (1 -2017 r.)

8) przeprowadzono **50 kontroli** (49 – 2017r.), wydano **39 opinii** (42 – 2017 r.) w tym: **0 w formie zaświadczenia** (1 - 2017 r.) dot. pomieszczeń przeznaczonych do obrotu bronią i amunicją dla pomieszczeń przeznaczonych do wymienionych rodzajów działalności; **13 w formie decyzji** dla żłobków; w tym **0 opinii negatywnych (0 – 2017 r.)**

9) wydano **137 opinii (70 – 2017 r.)** w formie pism w toku prowadzenia postępowań administracyjnych

oraz:

10) uczestniczono w **8 kontrolach** (0 – 2017 r.) w ramach sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego.

Razem:

- wydano **718 opinii** (637 opinii w 2017 r.),

- przeprowadzono **158 kontroli obiektów / pomieszczeń** (222 kontroli w 2017 r.).

2. Podsumowanie i wnioski.

W stosunku do 2017 r. zanotowano znaczny spadek liczby kontroli obiektów / pomieszczeń **158/222** (o około 29 %), zmniejszyła się ilość dokumentacji dot. przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko **65/78** (o ok. 17 %), natomiast nastąpił wzrost liczby wydanych opinii **718/637** (o około 13 %) oraz liczba planów zagospodarowania przestrzennego **72/52** (o ok. 38 %), które są dokumentacją bardzo obszerną i specjalistyczną, a także dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych, w tym inwestycji finansowanych ze środków Unii Europejskiej **215/160** (o ok. 34 %).

Dot. pkt 1.1 i pkt 2.1.

Przy wydawaniu opinii sanitarnych dla studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego / planów zagospodarowania przestrzennego gmin w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko największe trudności sprawiły:

- istniejący stan zagospodarowania terenów, kolidujący z planowaną, nową ich funkcją,
- zaplanowane rozwiązania przestrzenne nie likwidowały istniejących konfliktów przestrzennych, sankcjonowały kontynuację funkcji sprzecznych ze sobą,
- występowały niezgodności części tekstowej dokumentów z ich częścią graficzną np. w części tekstowej mowa była o wyznaczonych i obowiązujących strefach ochrony sanitarnej ujęć wód podziemnych, natomiast w części graficznej stref tych nie wrysowano,
- potrzeba zachowania kompromisu między ochroną zasobów środowiska a przyjętymi strategiami rozwoju miasta,

- potrzeba zachowania kompromisu między ochroną zasobów środowiska a oczekiwaniami inwestorów.

W konsekwencji wydanie tych opinii często wymagało kilkakrotnej analizy zgromadzonego materiału dowodowego.

Dot. pkt 1.2.i pkt 2. 2.

Przy wydawaniu opinii dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w ramach ocen oddziaływania na środowisko największe trudności sprawiły:

- niekompletne i/lub zbyt ogólne wnioski inwestorów, w których nie zawarto oceny wpływu przedsięwzięcia na najbliższe położone budynki mieszkalne, budynki ochrony zdrowia/ pomocy społecznej, budynki przeznaczone na pobyt dzieci i młodzieży (emisja hałasu, emisja zanieczyszczeń powietrza),
- brak kwalifikacji przedsięwzięć wg wykazu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zawartego w obowiązujących przepisach.
- brak przedstawienia w formie graficznej planowanego zagospodarowania terenu inwestycji z zaznaczonymi wszystkimi obiektami budowlanymi i technologicznymi zawartymi w opisie,
- brak wyjaśnienia czy wody opadowe odprowadzane z terenu planowanego przedsięwzięcia wymagają podczyszczania z zawartych w nich substancji ropopochodnych,
- brak informacji w zakresie planowanego zatrudnienia pracowników oraz zorganizowania dla nich zaplecza sanitarno-higienicznego w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami.

W konsekwencji wydanie tych opinii często wymagało kilkakrotnej analizy zgromadzonego materiału dowodowego.

Dot. pkt 1.3. i pkt 2.3.

Przy wydawaniu opinii dla dokumentacji projektowych najczęściej spotykanymi błędami były:

- brak pełnych danych technologicznych, w tym zakresu planowanych świadczeń zdrowotnych w pomieszczeniach podmiotu wykonującego działalność leczniczą,
- nieuwzględnienie miejsca na czasowe gromadzenie odpadów stałych oraz pomijanie jego właściwego wyposażenia,
- niewłaściwy układ funkcjonalny pomieszczeń,
- pominięcie umywalek w pomieszczeniach przeznaczonych do udzielania świadczeń zdrowotnych/przetwarzania żywności, pomieszczeniach socjalnych, zlewów w pomieszczeniach porządkowych, oraz stanowiska do mycia i dezynfekcji nocników i stanowiska do przewijania dzieci w obrębie łazienki w żłobkach,
- pominięcie wentylacji części pomieszczeń,
- niezachowane obowiązujące standardy dostępności do urządzeń sanitarnych przeznaczonych dla dzieci w klubach dziecięcych, żłobkach i przedszkolach.

- brak dopływu światła naturalnego do pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi,
- pominięcie informacji na temat dostosowania obiektu dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
- brak wytycznych do instalacji wentylacji, instalacji ogrzewczej oraz sposobu zaopatrzenia obiektu w wodę zimną i ciepłą, a także wytycznych w zakresie wykończenia przegród budowlanych,
- projektowanie separatora tłuszczu w pomieszczeniach związanych z przechowywaniem i przetwarzaniem środków spożywczych,
- brak zabezpieczenia pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi przed nadmiernym dopływem chłodnego powietrza z zewnątrz,
- nie spełnianie wymogów określonych w Rozporządzeniu Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. z 2012 r., poz. 462 ze zm.).

Wymienione błędy najczęściej były korygowane przez projektantów przed wydaniem opinii, w przeciwnym przypadku wydawana była opinia negatywna.

Dot. pkt 1.6.-1.9. i pkt 2.6.-2.9.

Przy wydawaniu opinii w sprawie zrealizowanych inwestycji najczęściej spotykanymi błędami były:

- brak dokumentów potwierdzających prawidłowość podłączenia i działania instalacji wentylacyjnej,
- brak dokumentu potwierdzającego właściwe natężenie oświetlenia w pomieszczeniach placówek oświatowych,
- nie przeprowadzone badania wody instalacyjnej w kierunku jej przydatności do spożycia przez ludzi,
- nie zakończone roboty budowlane wykończeniowe i / lub instalacyjne, w tym niezamontowanie termostatycznych mieszaczy wody ochraniających dzieci przed poparzeniem,
- roboty budowlane zrealizowane z wprowadzeniem odstępień od zatwierdzonego projektu budowlanego bez uzyskania w tym zakresie stosownych dokumentów wynikających z ustawy Prawo budowlane,
- brak zabezpieczenia instalacji wodociągowej przed wtórnym zanieczyszczeniem wody.
- brak zabezpieczenia pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi przed nadmiernym dopływem chłodnego powietrza z zewnątrz,
- brak zabezpieczenia pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci w placówkach oświatowych przed nadmiernym nasłonecznieniem,
- brak osłon na grzejnikach ochraniających dzieci przed kontaktem z elementem grzejnym.

Wydanie opinii było warunkowane likwidacją ww. nieprawidłowości i/lub przeprowadzeniem rekontroli.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli i dokumentów przedłożonych do zaopiniowania zaobserwowano występowanie w 2018 r. następujących trendów:

- w gminie Lublin trwa uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które dotyczą różnych części miasta Lublin (np. części I w zakresie obszaru H położonego w rejonie ulic Zagłoby i Kraśnickiej, części I w zakresie obszaru G położonego w rejonie ulicy Kmicica), w konsekwencji w trakcie opracowania znajduje się duża liczba opracowań planistycznych, które często przedstawiane są do opiniowania jednocześnie,
- zaplanowano kolejne inwestycje, w tym rozbudowy istniejących związanych z produkcją na terenie strefy ekonomicznej i poza nią;
- w dalszym ciągu projektowane są obiekty oświatowe publiczne i niepubliczne oraz publiczne obiekty przeznaczone na prowadzenie działalności leczniczej (np. zmiany w obrębie istniejących lubelskich szpitali), pojedyncze projekty dotyczące obiektów produkcyjnych,
- zrealizowano inwestycję związaną z produkcją pierwotną lub przetwarzaniem produktów pierwotnych, która miała być współfinansowana ze środków Unii Europejskiej,
- zrealizowane zostały nowe obiekty typu:

Obiekty hotelarskie

- hotel w Lublinie przy ul. Krańcowej 107A,
- hotel w Lublinie przy ul. Zamojskiej/Unii Lubelskiej,
- schronisko młodzieżowe w Lublinie przy ul. Radziwiłłowskiej 3,

Obiekty magazynowe wielkokubaturowe

- hale magazynowe w Lublinie przy ul. Józefa Franczaka „Lalka” 18,
- magazyn wysokiego składowania LUBELLA w Lublinie przy ul. Wrotkowskiej 1,

Obiekty biurowe wielokubaturowe

- budynek CENTRUM ZANA HOLDING w Lublinie przy ul. Nałęczowskiej 16,
- budynek biurowy w Lublinie przy ul. Spokojnej 2,

Obiekty produkcyjne

- zakład produkcji tubek w Lublinie przy ul. Braci Krausse,
- zakład produkcji wyrobów skórzanych w Lublinie przy ul. Vetterów 6A,
- zakład produkcji podłoży mikrobiologicznych i odczynników BIOMAXIMA w Lublinie przy ul. Vetterów 5,
- rozbudowa budynku produkcyjnego LUBELLA w Lublinie przy ul. Wrotkowskiej 3.

Obiekty przeznaczone na prowadzenie działalności leczniczej

- szpitalny oddział ratunkowy Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Lublinie przy al. Kraśnickiej 100,
- budynek rezonansu magnetycznego w Lublinie przy ul. Chodźki 2, zespół pomieszczeń sali operacyjnej Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Lublinie przy ul. Prof. Antoniego Gębali 6,
- budynek usług medycznych Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1 w Lublinie przy ul. Radziwiłłowskiej 13,

Obiekty opieki społecznej

- placówka dziennej opieki edukacyjno-duszpasterskiej dla młodzieży ze środowisk kulturowo i społecznie wykluczonych w Lublinie przy ul. Złotej 9,
- dom seniora w Lublinie przy ul. Pana Wołodajewskiego,

Obiekty sportowe

- strzelnica sportowa w Lublinie przy ul. Męczenników Majdanka 74k,
- dalsza część Centrum Sportowego Politechniki Lubelskiej w Lublinie przy ul. Nadbystrzyckiej 38D, osiedlowe boiska rekreacyjne i budynek zaplecza sanitarno-szatniowego w Lublinie przy ul. Judyma 1,
- hala sportowa przy Gimnazjum nr 10 w Lublinie przy ul. Wajdeloty 12.

X. DZIAŁANIA REALIZOWANE W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Zadania z zakresu oświaty i promocji zdrowia są realizowane przez różnorodne formy. Jednym z głównych przedsięwzięć jest koordynowanie wdrażania i realizacji programów profilaktycznych, skierowanych do dzieci, młodzieży, środowisk szkolnych oraz lokalnych. Ponadto prowadzone są działania profilaktyczne skierowane do ogółu społeczeństwa poprzez organizację akcji edukacyjnych, Punktów Konsultacyjno – Diagnostycznych, szkoleń, prelekcji, konkursów, wystaw i ekspozycji wizualnych, dystrybucję materiałów edukacyjnych, zamieszczanie informacji na stronie internetowej PSSE w Lublinie oraz współpracę z lokalnymi mediami.

Programy profilaktyczne realizowane w szkołach i ich zasięg:

„Bieg po zdrowie” - program antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla IV klas szkoły podstawowej. Program realizowało 19 szkół podstawowych, a swoim zasięgiem objął 486 uczniów. Zorganizowano 2 szkolenia dla szkolnych koordynatorów programu.

„Moje dziecko idzie do szkoły” – celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy rodziców dzieci w wieku wczesnoszkolnym (klasy I-III szkoły podstawowej oraz oddziały przedszkolne) na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia, ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych u dzieci oraz przekonanie rodziców o skuteczności podejmowania działań profilaktycznych zarówno w domu, jak i w środowisku szkolnym. Program był realizowany w 17 placówkach, objął 1 343 uczniów, dzieci z oddziałów przedszkolnych oraz ich rodziców. Zorganizowano 5 instruktaży indywidualnych dla szkolnych koordynatorów programu.

„Czyste powietrze wokół nas” - program przedszkolnej edukacji antytytoniowej dla dzieci w wieku 5-6 lat oraz ich rodziców. Jego celem jest ochrona dzieci przed szkodliwym wpływem dymu tytoniowego poprzez wykształcenie u nich świadomej postawy ochrony własnego zdrowia w sytuacjach, gdy przebywają w towarzystwie osób palących. Program zakłada również edukację antytytoniową rodziców. Program był realizowany w 34 placówkach (23 przedszkolach i 11 szkołach podstawowych), objął 1 603 odbiorców.

„Trzymaj Formę” – program zapobiegania otyłości i nadwadze, kształtujący nawyki prozdrowotne wśród młodzieży szkolnej i jej rodzin poprzez promocję aktywnego stylu życia i odpowiednio zbilansowanej diety. Adresatami programu są uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych i uczniowie III klas gimnazjum. W bieżącej edycji programu udział wzięło 29 placówek (24 szkoły podstawowe i 4 gimnazja), uczestniczyło w nim 3 977 uczniów. W ramach programu rozpoczął się I etap VIII edycji *Konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia*, do którego zakwalifikowano 8 placówek z terenu miasta Lublin.

„Wybierz Życie Pierwszy Krok” – program profilaktyki raka szyjki macicy był realizowany w klasach I w 12 szkołach ponadgimnazjalnych, objął 1 155 uczniów.

„ARS, czyli jak dbać o miłość” - realizowany w ramach projektu „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”. Jego celem jest dotarcie z przekazem edukacyjnym do młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych i ograniczenie skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu oraz narkotyków). Program był realizowany w 20 szkołach ponadgimnazjalnych, objął 638 odbiorców. Przekazano materiały edukacyjne nt. profilaktyki substancji psychoaktywnych, nowotworów i HIV/AIDS do 8 oddziałów ginekologiczno-położniczych.

„Znamię! Znam je?” – czyli co musisz wiedzieć o czerniaku skóry - program dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Jego celem jest upowszechnienie wiedzy na temat czerniaków oraz budowanie właściwych prozdrowotnych postaw wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. Dzięki projektowi uczniowie mają okazję nie tylko poszerzyć wiedzę dotyczącą złośliwego nowotworu skóry –

czerniaka, ale również poznać zasady samodzielnej obserwacji znamion oraz zasad profilaktyki pierwotnej i wtórnej. Program był realizowany w 3 placówkach, zasięgiem objął 1 074 uczniów.

„Podstępne WZW” - program edukacyjny adresowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych i jest odpowiedzią na wciąż pojawiające się przypadki zakażeń HBV i HCV. Jednym ze sposobów przeciwdziałania tej sytuacji jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenia, podejmowanie działań profilaktycznych a także umożliwiającej rozpoznanie zakażenia i przez to zapobieganie jego dalszemu rozprzestrzenianiu się. Program był realizowany w 3 placówkach, zasięgiem objął 1 076 uczniów.

Wizytacje programowe

W ramach monitoringu interwencji programowych przeprowadzono 35 wizytacje działalności oświatowo - zdrowotnej i promocji zdrowia w placówkach na terenie miasta Lublin.

Działania profilaktyczne i akcje edukacyjne oraz ich zasięg:

Szkolenia pt. „Profilaktyka zakażeń oraz wymagania sanitarne dla zakładów żywnościowo - żywieniowych ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dezynfekcji i sterylizacji”

Zorganizowanie 9 szkoleń, w których łącznie wzięło udział 169 osób zawodowo związane z gastronomią, sprzedażą produktów spożywczych, produkcją garmazeryjną oraz pracowników kuchni ze szkół, przedszkoli, żłobków, domów pomocy społecznej oraz szpitali.

Szkolenia pt. „Zapobieganie zakażeniom HCV, HBV, HIV oraz zalecane wymagania higieniczno - sanitarne dotyczące personelu, sprzętu i pomieszczeń, w których udzielane są usługi fryzjerskie, kosmetyczne oraz tatuażu”

Zorganizowanie 10 szkoleń, w których łącznie wzięło udział 278 osoby. Odbiorcami szkoleń byli właściciele i pracownicy sektora usług pozamedycznych (tj. salony fryzjerskie, kosmetyczne i tatuażu).

Profilaktyka zdrowego żywienia i zaburzeń odżywiania

Przeprowadzono 3 prelekcje dla 84 uczniów szkół podstawowych i dzieci w wieku przedszkolnym. We współpracy z Oddziałem HŻiPU PSSE w Lublinie przeprowadzono 6 prelekcji nt. „Edukacja konsumencka” dla 463 uczniów i rodziców szkół podstawowych.

Wykonano 105 badań analizatorem składu ciała. Badania wykonywane były pracownikom PSSE w Lublinie oraz pacjentom szpitala.

Profilaktyka palenia tytoniu

Przeprowadzono 9 prelekcji dla 404 odbiorców z okazji obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia.

Zorganizowano 6 Punktów Konsultacyjno-Diagnostycznych, w których przeprowadzano badania profilaktyczne (badanie zawartości tlenu węgla w organizmie, pojemności wyrzutowej płuc i ciśnienia tętniczego), poradnictwo oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych nt. szkodliwości palenia tytoniu - odbiorcami było 571 osób. W Punktach oraz w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, rozdano 1990 sztuk plakatów i ulotek antytytoniowych.

Łączna liczba odbiorców: 2965 osób.

Ponadto prowadzono comiesięczny monitoring oceny przestrzegania zakazu palenia tytoniu w placówkach nauczania i wychowania, placówkach ochrony zdrowia, zakładach pracy i zakładach gastronomicznych w oparciu o art. 5 ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z 9 listopada 1995 r. (Dz. U. z 1996r. Nr 10, poz. 55 z późn. zm.). Jego głównym celem jest zobrazowanie problemu łamania zakazu palenia tytoniu w miejscach, w których jest ono ustawowo zakazane, a tym samym ocena znajomości przepisów w/w ustawy. Monitoringiem objęto 3 896 obiekty.

Profilaktyka substancji psychoaktywnych (dopalacze, narkotyki, alkohol).

Przeprowadzono 1 prelekcję na temat szkodliwości alkoholu dla wychowanków bursy (20 odbiorców). Przekazano 699 ulotek nt. szkodliwości alkoholu do 10 odbiorców.

Przeprowadzono 12 prelekcji na temat profilaktyki dopalaczy dla 786 odbiorców (w tym 10 prelekcji we współpracy z przedstawicielami Komendy Miejskiej Policji w Lublinie w ramach projektu: „Odpal myślenie, nie wchodź w uzależnienie”). Wygłoszono wykład dla przedstawicieli władz rządowych, samorządowych i placówek medycznych w ramach projektu „Dopalacze – zastosuj dawkę myślenia” na uroczystości wręczenia certyfikatu jakości Wojewódzkiemu Szpitalowi Specjalistycznemu im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego – 220 odbiorców.

Prowadzono całoroczną dystrybucję materiałów edukacyjnych nt. dopalaczy w 6 Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych, podczas wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców, w czasie wizytacji i prelekcji w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Przekazano 1 900 materiałów (ulotek i plakatów) nt. dopalaczy i narkotyków.

Przygotowywano comiesięczne raporty w związku z prowadzonym nadzorem nad środkami zastępczymi na terenie miasta Lublin i powiatu lubelskiego.

Łączna liczba odbiorców: 3 625 osób.

Profilaktyka wszawicy – przeprowadzono 3 prelekcję dla 35 osób (rodzice, opiekunowie, nauczyciele przedszkola), 1 instruktaż indywidualny. Przekazano materiały edukacyjne nt. pedikulozy do 152 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych.

Profilaktyka hałasu – przeprowadzono 2 prelekcje dla 225 uczniów szkoły podstawowej. Rozdano 225 ulotek na temat profilaktyki hałasu.

Profilaktyka HIV/AIDS

Przeprowadzono 3 prelekcje dla 201 odbiorców. Zorganizowano 2 Punkty Konsultacyjno-Diagnostyczne dla 1 750 odbiorców. Przeprowadzono 10 wykładów na temat „Postępowanie poekspozycyjne w przypadku zakażeń krwiopochodnych” dla właścicieli i pracowników salonów kosmetycznych i fryzjerskich oraz uczniów szkół ponadpodstawowych i słuchaczy szkół policealnych (278 odbiorców).

Zorganizowano obchody Światowego Dnia AIDS 2018 na terenie Centrum Spotkania Kultur w Lublinie, których odbiorcami byli mieszkańcy Lublina i uczestnicy Mikołajków Folkowych (1 450 osób).

Przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w 7 Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych dla 700 odbiorców. Przekazano materiały edukacyjne do 8 oddziałów ginekologiczno-położniczych dla 442 pacjentek.

Łączna liczba odbiorców: 4 821 osób.

Akcja „Bezpieczny wypoczynek zimowy”

Zasięgiem objęto 23 organizatorów oraz 1 184 uczestników wypoczynku zimowego poprzez działania informacyjne uwzględniające problematykę chorób zakaźnych, zatruc pokarmowych, uzależnień, zagadnienia higieny osobistej i szereg innych w zależności od bieżących potrzeb. W ramach wypoczynku przeprowadzono 1 prelekcje dla 25 odbiorców oraz 4 instruktaże.

Akcja „Bezpieczny wypoczynek letni”

Wysłano pisma do 58 organizatorów wypoczynku letniego dzieci i młodzieży w Lublinie, obejmując działaniami profilaktycznymi 3024 odbiorców. W ramach wypoczynku letniego przeprowadzono 18 instruktaży. Zorganizowano również punkt konsultacyjno-diagnostyczny w ramach Ekopikniku nad Zalewem Zemborzyckim. Punkt odwiedziło 260 uczestników festynu.

Profilaktyka zatruc grzybami

Zorganizowano wystawę grzybów pt. „Poznaj grzyby – unikniesz zatrucia” na terenie Placu Teatralnego przy Centrum Spotkania Kultur w Lublinie, we współpracy z Oddziałem HŻiPU, grzyboznawcami i klasyfikatorami grzybów z PSSE w Lublinie. Odbiorcami wystawy było 710 osób, w tym mieszkańcy Lublina, dzieci i opiekunowie przedszkolni z 12 przedszkoli oraz uczniowie i nauczyciele z 2 szkół podstawowych. Udzielono 48 porad grzybowych oraz wydano 26 atestów na grzyby świeże w czasie dyżurów grzyboznawczych prowadzonych od lipca do listopada 2018 r. na terenie PSSE w Lublinie.

Przeprowadzono 6 prelekcji i 164 instruktaży na temat grzybów dla 1 033 odbiorców.

Przekazano materiały na temat zatruc grzybami dla 26 przedszkoli i szkół podstawowych.

Podjęto Współpracę z WSSE w Lublinie przy organizacji konkursu fotograficznego pt. „Grzyby – skarby natury”.

Łączna liczba odbiorców: 61 623 osób.

Akcja „Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach”

Celem obchodów jest zwiększenie świadomości dotyczącej odpowiedzialnego stosowania antybiotyków oraz ryzyka jakie niosą ze sobą te substancje. Przeprowadzono 5 rozmów indywidualnych, 4 prelekcje dla 132 odbiorców.

Przekazano materiały edukacyjne dla 520 odbiorców.

Łączna liczba odbiorców: 652 osób

Światowy Dzień Zdrowia pod hasłem „Zdrowie dla wszystkich”

Przeprowadzono 7 prelekcji dla 274 odbiorców na temat profilaktyki z zakresu: substancji psychoaktywnych, zdrowego odżywiania, edukacji konsumenckiej, zdrowego stylu życia, pedikulozy, zatruc pokarmowych, promocji higieny rąk, zakażeń pasożytami i chorób zakaźnych.

Europejski Tydzień Szczepień

Celem jest dotarcie do populacji z grup ryzyka oraz osób, które z różnych przyczyn przyczyniają się idei szczepień ochronnych. Informacje o szczepieniach promowano na stronie internetowej, w postaci wizualnej, rozdawnictwa materiałów edukacyjnych oraz poradnictwo dla ogółu społeczeństwa. Przesłano również pisma do placówek oświatowych, podmiotów leczniczych, mediów z załącznikami dot. rzetelnej wiedzy na temat znaczenia szczepień ochronnych dla zdrowia. Liczba odbiorców 454 odbiorców.

Profilaktyka raka piersi i raka szyjki macicy

Organizacja Punktu Konsultacyjno-Diagnostycznego w Szpitalu Neuropsychiatrycznym w Lublinie dla 100 pacjentek z okazji Dnia Kobiet.

Udział w Marszu Różowej Wstążki przedstawicieli Oddziału OZ PSSE w Lublinie i zorganizowanie Punktu Konsultacyjno-Diagnostycznego dla ok. 200 mieszkańców Lublina, w którym prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych nt. zdrowia kobiet, udzielano porad oraz wykonywano badania profilaktyczne. Łączna liczba odbiorców: ok. 300 osób.

Profilaktyka grypy

Przeprowadzono 1 prelekcję dla uczestników terapii zajęciowej „Misericordia” na temat profilaktyki grypy – 30 odbiorców.

Współpraca z mediami lokalnymi

Udzielono 2 wywiadów radiowych (Radio Lublin) i 1 wywiadu telewizyjnego (TVP Lublin) na temat obchodów Światowego Dnia AIDS 2018 dla 160 000 odbiorców.

Opublikowano 1 artykuł prasowy (Dziennik Wschodni) i udzielono 1 wywiadu radiowego (Radio Lublin) na temat wystawy grzybów dla 100 000 odbiorców. Opublikowano 3 informacje na temat wystawy grzybów na stronach internetowych PSSE w Lublinie, Dziennika Wschodniego oraz Centrum Spotkania Kultur w Lublinie (Facebook) dla 60 000 odbiorców.

Łączna liczba odbiorców: 320 000 osób.

XI. PODSUMOWANIE

Analiza w zakresie nadzoru bieżącego prowadzonego nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą na terenie Lublina wykazała, że systematycznie następuje poprawa stanu sanitarnego i sanitarno-technicznego placówek, zarówno stacjonarnych, jak i ambulatoryjnych. Usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych w zakresie stanu sanitarnego i stanu sanitarno-technicznego, nakazywano w drodze decyzji administracyjnych, natomiast w części obiektów nieprawidłowości usunięto częściowo bądź całkowicie przed wydaniem decyzji. Ponadto nieprawidłowości podczas kontroli sanitarnych stwierdzane są w coraz mniejszym odsetku placówek, a stwierdzone mają coraz mniejszy zakres – w szczególności dotyczy to działalności ambulatoryjnej. W 2018 r. w części kontrolowanych placówek stwierdzano zbyt małą częstotliwość przeprowadzania kontroli wewnętrznej w zakresie skuteczności sterylizacji za pomocą testów biologicznych - prawidłowe postępowanie nakazywano w drodze decyzji administracyjnych.

Placówki lecznictwa szpitalnego stale prowadzą prace budowlane i remontowe dotyczące często wielu jednostek organizacyjnych (oddziałów, bloków operacyjnych, laboratoriów, poradni, pracowni i innych), co wynika z realizacji prac dostosowawczych do aktualnych wymagań przepisów prawa, w tym wykonywania obowiązków nałożonych decyzjami administracyjnymi wydanymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie. W ramach Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Lublinie prowadzona była budowa budynku przy ul. Radziwiłłowskiej (planowane zakończenie inwestycji w bieżącym roku) z przeznaczeniem na działalność leczniczą o profilu onkologicznym oraz remont oddziałów psychiatrycznych przy ul. Głuskiej w Lublinie. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Lublinie al. Kraśnicka 100 zakończył prace remontowe związane z modernizacją i rozbudową Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, przeprowadzono generalny remont Oddziału Chorób Wewnętrznych, natomiast prowadzony jest w dalszym ciągu remont generalny w Oddziale Ginekologiczno-Położniczym. Na terenie Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie, ul. Jaczewskiego 2 przeprowadzono generalny remont w Oddziale Chorób Wewnętrznych oraz w części zakładów diagnostycznych. Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki im. Jana Bożego w Lublinie prowadził i nadal prowadzi prace remontowe w budynkach szpitala zlokalizowanych przy ul. Herberta 21 oraz

przy ul. Lubartowskiej 81. W dalszym ciągu prowadzona jest rozbudowa Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej, ul. Jaczewskiego 7 w Lublinie.

W okresie sprawozdawczym stwierdzono poprawę stanu sanitarno-technicznego wielu obiektów ambulatoryjnych. Uzyskano ją poprzez prowadzenie remontów, przebudowy i modernizacji, polegających m.in. na zapewnieniu dodatkowych pomieszczeń, a także zakupie nowego wyposażenia. W części placówek warunki funkcjonowania uległy poprawie w związku z przeniesieniem działalności leczniczej do nowych pomieszczeń, dostosowanych do wymagań określonych w przepisach prawa.

Ponadto, część podmiotów lecznictwa stacjonarnego składała w okresie sprawozdawczym liczne wnioski o przedłużenie terminu wykonania obowiązków nałożonych decyzjami administracyjnymi, w szczególności związanych z koniecznością wykonania kompleksowych prac remontowych i/lub zapewnienia brakujących pomieszczeń w jednostkach organizacyjnych, w szczególności w oddziałach (np. punktów pielęgniarских, pokoi przygotowawczych pielęgniarских, izolatek, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych itp.) oraz blokach operacyjnych (słuzы szatniowe, pomieszczenia przygotowawcze, magazyny oraz pomieszczenia umożliwiające zachowanie zasady rozdziału personelu, pacjentów i materiału czystego od brudnego materiału zużytego, brudnych narzędzi, brudnej bielizny i odpadów pooperacyjnych).

Systematycznej poprawie ulegają warunki pobytu i nauki dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie miasta Lublin. Niestety w dalszym ciągu istnieją obiekty, które nie spełniają warunków do prawidłowego funkcjonowania placówek nauczania i wychowania, są to szkoły, które nie posiadają wystarczającej bazy do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego, właściwego, zgodnego z PN natężenia oświetlenia elektrycznego. Stopień niedoświetlenia występujący w placówkach na stanowiskach pracy ucznia jest bardzo wysoki i istnieje znaczne ryzyko, że uciążliwości z tym związane prowadzić mogą do osłabienia ostrości widzenia, a co za tym idzie do późniejszych konsekwencji zdrowotnych, a zaplanowane remonty przez placówki ze względu na duży zakres robót i koszty przedłużają się w czasie

W dalszym ciągu funkcjonują szkoły, które korzystają do celów dydaktycznych z pomieszczeń zlokalizowanych poniżej poziomu terenu urządzonego przy budynku. W wyniku oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin w związku z wprowadzeniem od 1 września 2017 r. reformy edukacji i wprowadzeniem nowego ustroju szkolnego 8-klasowej szkoły podstawowej, nieliczne szkoły podstawowe posiadają odpowiednio wyposażone pracownie chemiczne. Prowadzenie zajęć chemii odbywa się przy udziale sprzętu multimedialnego na zasadzie pokazów i demonstracji. Dostosowanie placówek do prowadzenia bezpiecznych zajęć z chemii, nastąpi po zapewnieniu szkołom środków finansowych przez organy prowadzące w kolejnych latach.

Poprawie ulegają:

- warunki mikroklimatu, zapewnienie właściwej wentylacji zarówno w pomieszczeniach dydaktycznych jak i pomieszczeniach sanitarno-higienicznych, wymiana powietrza jest niezbędna do zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci,
- wyposażenie placów zabaw i placów rekreacyjnych przeznaczonych dla dzieci przedszkolnych i uczniów klas młodszych, w nowe urządzenia posiadające certyfikaty bezpieczeństwa, urządzenia w dobrym stanie technicznym,
- wyposażenie w sprzęt szkolny w dobrym stanie technicznym i sanitarnym, posiadający certyfikaty bezpieczeństwa,
- warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów – poprzez remonty pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla dzieci, uczniów i studentów, stały dostęp do środków higieny osobistej.

Kontrole sanitarne przeprowadzone w 2018 r. wykazały poprawę stanu technicznego obiektów dotychczas uznawanych za obiekty o najniższym standardzie, tj. szalek na targowisku przy ul. Ruskiej w Lublinie oraz Dworzec autobusowy przy al. Tysiąclecia w Lublinie. Stan sanitarno-higieniczny zakładów usługowych tj. fryzjerskich, kosmetycznych, fryzjersko-kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej ulega dalszej poprawie, z uwagi na wzrost świadomości personelu i klientów dotyczący m. in. zakażeń krwiopochodnych, jak również z uwagi na coraz większą konkurencję na tym rynku. Rozbudowie ulega baza noclegowa w Lublinie, powstają nowe obiekty, w tym hotele, które oferują wysoki standard świadczonych usług.

Podsumowując rok 2018 należy również stwierdzić, że dużym problemem w mieście jest występowanie szczurów w przestrzeni publicznej. Do Oddziału Higieny Komunalnej regularnie wpływają interwencje dotyczące obecności szczurów w kamienicach, na podwórkach, w wiatach śmietnikowych oraz w studzienkach kanalizacyjnych. Administratorzy poszczególnych terenów regularnie wykładają trutki we własnym zakresie, jak również zlecają deratyzację firmom zewnętrznym, jednak problem nadal pozostaje nierozwiązany. Kolejnym problemem zgłaszanym przez mieszkańców jest niewłaściwe usytuowanie kontenerów na odpady, zbyt rzadki ich odbiór, bądź jego brak, co skutkuje przepełnieniem kontenerów i uciążliwościami zapachowymi zwłaszcza w okresie letnim. Ponadto złożony problem stanowi zjawisko tzw. zbieractwa w mieszkaniach, które wiąże się z uciążliwościami zapachowymi, jak również rozprzestrzenianiem się w blokach czy kamienicach insektów. Administratorzy wykonują dezynsekcję części wspólnych, jednakże najczęściej nie przynosi ona rezultatów, ponieważ nie wszyscy mieszkańcy są zainteresowani przeprowadzaniem tego zabiegu we własnym mieszkaniu, a tylko kompleksowo podjęte działania mogą rozwiązać problem.